

DOCUMENTE BASARABENE

ADUNATE ȘI TRANSCRISE

DE

VISARION episcopul Hotinului.

DOCUMENTE BASARABENE

Adunate și transcrise de VISARION, episcopul Hotinului

1.

Suret de pe cartea gospod de la Costandin Moghilă Vv. din let 7118 (1610), Maiu 15.

Precum au venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri a Moldaviei Ileana Mihăileasă fata Stoicăi din Stoicani, de nime silită nici asuprită, ci de a ei bună voie, și au dat toată parte ei de ocină ce au avut din satul din Stoicani cu loc de iaz și de moară în pârăul acelu sat Stoicani, aceia a dat-o sfintei mănăstiri Vato-ped¹ din târgul Iașii, pentru sufletul părinților ei și pentru sufletul ei, ca să fie dreaptă ocină sfintei mănăstiri cu tot venitul. Pentru aceia Domnie Mea, văzând de a ei bună voie danie, toată partea ei ce să va alege dintru acelaș sat Stoicani, de la noi încă am dat și am întărit sfintei mănăstiri, ca să fie dreaptă ocină și danie nerușuită niciodată în veci, și altul să nu să amestice peste această carte a noastră.

S'au tălmăcit de Gheorghe Evloghi dascăl.

1778, Ghen. 25.

(V. și n-l 16.)

2.

Suret de pe o carte sârbescă de la Stefan Vvod. din let 7120 (1612), Fev. 18.

Dat-am și am întărit a noastră rugătoare sfintei manastiri ce să chiamă a lui Golie Logof., ce easte mitoh sfintei mănăstiri Vatoped de la muntele Aftonului, toată parte câtă să va alege, parte Ilincăi Mihăileșii, fata Stoicăi, și cu iaz și cu moară pe apa pârăului satu-

---

¹ Prin mănăstirea Golia închinată Vatopedului.

lui. Care aceia parte iaste danie sfintei mănăstiri. Pentru aceia ca să fie sfintei mănăstiri și de la noi ocină și întăritură cu tot venitul, și altul să nu să amestice.

S'au tâlmăcit de Gheorghie Evloghi dascal ; 1778, Ghen. 20.

3.

Dabija Vel Dvornic vișnea zemli scriem și dam știre cum au venit de față înaintea noastră Vasile Turcul cu Tiron vătămanul din Clișcăuți și cu Mihail și cu Vasile așijdere de acolo din sat pentru o moarte de om ce li să tâmplat cu greșeală la o beție lui Tiron și lui Mihail și lui Vasăle, în Lunia Paștilor, de au ucis pre alt om din casa Turcului anume Ivan, și după cea, târzie vreme, i s'au tâmplat moarte. Deci vătămanul și cu acești oameni ce mai sus scriem au căzut cu rugămintele la Vasile Turcu să-i iarte de acea moarte, căci au fost și lor greșală. Deci Vasile Turcu de bună voia lui i-au iertat pentru acea sminteală și, precum s'au putut împaca cu dînsul, datu-i-au și banii întru mînuli Turcului dinaintea noastră, ca să fie niști oameni iertați de dînsu și de femeia omului celui mort, sora lui Sobă; și după ceia așijdere și cu noi s'au împăcat de acea gloabă. Și i-am făcut această carte a noastră cum să fie niște oameni în pace de acum înainte, să nu mai aibă a pârî Vasile Turcu pentru această moarte, nici femeia lui, în veac, nici odinioară în veac, nici de acum de nime să nu mai aibă val pentru acesta lucru. Și pentru credință iscălit-am și ne-am pus pecetea noastră.

U Ias, let 7169 (1661), Mai 6.

Dabija Vel Vornic.

Patrașco Vel Logofat.

4.

Suret de pe un suret scos de pe hotarnica de Zagorna din let 7172 (1664), Mart 17.

Milostive și luminate Doamne, sa fii Măria Ta sanătos. Facem știre Mării Tale că ne vine o luminată carte Mării Tali ca să ne poruncești Măria Ta ca să mergim la o moșie Zagorna, ce iaste în fundul Dobrușii, la Țânt. Sorocii, a dumisali Vasile Mârzac Vel Șătr. și a fraților lui, care moșie este de baștină și de cumpărătura de la răzăși cu zapis. Care această moșie Zagorna în lung și spre Răsărit se hotărăște cu Cotiugenii, iar de spre Apus moșiile ce

vin di spre Răut razima cu capetele în capetele Zagornii, i Găuzenii, i Căueștii, i Bodeștii, și Harbuscani, iar în capul moșii din gios să hotărăște cu Răceștii, iar din sus cu fundul zărilor dealurilor, precum sa'ntorc dealurile împreună, hotarul Harbuscanilor cu Cotiujenii. Care fiind această moșie rătăcită di întâmplarea vremilor și de prăzi, și fiind împresurată de dumnealui Gavrilăș Măteș Vel Logofăt cu niște scrisori de la bătrânul Barnoschi Vel Post., zicând cum că are cumpărătură, care s'a dovedit cu martor i cu oameni bătrâni împrejurași cum că cu năpaste au vrut să între dumnealui în moșie, după cum arată și cartea de rămas cum răzășii moșiilor di spre Apus s'au dovedit, văzând carte de blăstam, ci noi, după luminata poruncă Mării Tali, am strâns oameni bătrâni împrejurași, anuni dumnealui Bogdan izbaș din Căuești, și Ionașco ot tam, și Ieremia hotnogul din Rogojăni, și Simeon Zacionca din Bodești, și Luchian și Lupul și Carp de acolo, și Falcă din Harbuscani, și Mihail de acolo, și Grigori din Cotiujeni, și Maței vornic de acolo, și Pavel din Dobrușa, și Manea din Răcești, și Toader de acolo, și Andreicu și Costandin din Chipeșca, și alți megieși din Țănut, și, mergând cu toții de au căutat starea locului, și mărturie a oameni bătrâni răzăși, arătând drese și ispisoace, și mergând Mane din Răcești și Ionașco din Căuești și Grigore din Cotiujeni, răzăși bătrâni, de ne-au dus la capul moșiei Zahorna din gios di spre Răcești și di spre Găozeni, la un hotar vechi, ce disparte Zahorna de Răcești, și din acel hotar am pornit în sus prin crăpături alături cu Găuzenii, prin prăvalul apei, peste Dumbrăvița, din sus de spre Căuești s'au pus hotar, și taie prin capul Căueștilor în sus la un puț de piatră, și prin fundul hârtopului în costișă s'au găsit hotar vechi ce despică Căueștii prin mijloc în doaă, și tot costișa prin lacul cu păiușul, și piste hârtop în dreptul lacului di spre Bodești s'au găsit hotar vechi, ce disparte Căueștii de Bodești și taie tot în sus prin zările dealurilor prin capul Bodeștilor în zăpodine, s'au pus bolohan de piatră în dreptul altui puț cătră Bodești, ce este în țarină. Și tot Zănoaga în sus, pe zarea dealurilor, prin Dumbrăviță, peste hârtopul Văii Scroafii, în piscul de sus, unde să împreună în colț cu moșia Hărbuscăni, în fundul moșii Zahornii, s'au găsit stâlp hotar vechi, și fund moșii di spre Apus ce vin[e]. Și de acolo se întoarce spre Răsărit prin fundul Dobrușii, prin culmea dealului, în poiana peste Saiah s'au pus hotar, și taie drept prin dumbravă la lacul cu răgozul. Și de acolo să întoarce în gios prin

dumbravă pe zările dealurilor alături cu Cotiuănii în săpături, s'au găsit hotar, și taie drept prin lacul cu lozii, și apucă prin dumbravă prin fundul vâlcii în capul poenii din gios, în cornul pădurii, unde se apropie drumul s'au pus hotar în colțul moșii di gios. Și să întoarcă spre Apus la vale drept pe din gios de o fântână, și peste pâraul Dobrușii s'a pus hotar. Și la deal alătura cu Răceștii pe rădiul Stăncii, în zarea dealului s'au pus hotar, și apucă la vale pe din gios de râmnice, și vâlcica la deal pe din sus de fântâna Pohoarnii, în zarea dealului, s'au pus hotar di spre Răcești. Și merge păra în hotar di spre Găuzeni, și acolo să încheie toate hotarele Zahornii di spre alte moșii. Și s'au îndreptat această moșie după cum să arată mai sus, și prin hotarele ce s'au pus, și prin mărturie răzășilor. Și, precum s'au învoit și s'au priimit, am făcut și de la noi această mărturie, împreună și cu alți răzăși și împrejurași, la mâna dumisali Vasile Mârzac, Șătrar, și a fraților și a răzășilor lui, să fie de credință, puindu-ne iscăliturile și pecețile.

Stefan Vel Armaș, Tănase Vel —, Mane și Andrei, Toader, Lupașcu, Ionașcu, Sămion, Zătorcea și Bogdan izbașa, și Pavel din Dobrușa și Maftei.

5.

Precum au venit înaintea noastră Prodan, aducând martur pe Tănase Braghidin, om bătrân, în vrâsta bătrânețelor, care au mărturisit precum moșul și strămoșul lor, Prodan, au fost tot trăitor în Stoicani și, tâmplându-să de l-au fost robii Tătarii pe moșul lor Prodan din Stoicani, și au fost rob treizăci de ani, și, eșind din robie, au venit iar în Stoicani, și s'au apucat de au ieșit un iaz mare pe valea Stoicanilor, din gios de alți iazuri a altor răzăși, care au fost ieșite, și di... acest Tănase Braghidin că, când au ieșit iazul acela moșu lui Prodan, care să cunoaște ezătură și până astăzi, nime din răzăși nu s'au aflat că să pui pricină împotriva lui Braghidin să nu iezească acel iaz, și, acum, să află unii di să răspundă că și ei sânt moșnași și pe... îl lipsăsc dintr'acel loc, zicând că n'are treaba în această moșie, nici esti el moșnaș... Deci noi, precum am auzit, mărturisim pe acest Tănase Braghidin cu sufletul dinaintea noastră, fiind om bătrân pi... am făcut aceasta mărturia noastră... lui Prodan, ca să fie de credință.

✂ ГОРОКЕ, ЛЕТ 7200.

6.

Io Grigorie Ghica Voevod b[o]j[iiu] m[i]l[o]st[iiu] g[os]p[o]d[ar] zemle moldavscui. Scriem Domnia Mè la boierii noştri pârcălabi de Sorocea. Facem ştire că s'au jăluit la Domnia Mè sluga noastră Statie Sava căpitanul, zicând precum are o moşie acolo, la Ținutul Sorocei, anume Stoicanii, și mai sânt și alți răzăși acolo, care, fiind trăitori acolo, zăc precum tot acei răzăși să hrănesc pe acea moşie și iau tot venitul moşiei numai acei răzăși de la oamenii cei străini care să hrănesc pe acel loc, și lui Statie zisă că nu vor să-i dè nimene, din venitul moşiei. Deci, viind cartea Domniei Meli, să trimiteți și să chemați pe acei răzăși față, și să le luați sama foarte cu bună dreptate, și, de va fi așa precum jăluiește, să fie luat și venitul din moşia lor, să aibă a-ș lua el tot venitul într'acest an ce s'ar afla pe acea moşie, pentru căci acei răzăși au luat în anul trecut. Iar de acmù înainte ș'or alege părțile de bătrânii lor și-și vor lua pe câtă parte vor avè. Așijderea iarăși mai jăluit pe niște oameni care zisă că sânt trăitori de câtăva vreme acolo pe acea moşie, și aceia zic că se fac și ei moștenași acolo și să hrănesc de multă vreme pe moşia lui, și nici de-a zeci nu vor să dè; și zisă că el nu știe pe acești oameni să aibă moşie pe acolo. Deci să-i chemați și pe acei oameni, să vie de față, și să li luați sama foarte cu bună dreptate, și, de vor fi având acei oameni niscaiva scrisori precum au și ei moşie sau martori răzăși bătrâni, pe cât li s'ar alege parte vor ținè. Iar, neavând nicio scrisoare, nici alți răzăși marturi să ridice... precum sânt și ei moșten acolo, să lipsască din moşie. Și să pliniți și dijma din pânea ce ar fi avut aceștia pe moşia lui. Și cum ați socoti drept, să așazați acolo. Iar, fiind povețe într'alt chip, și de nu s'ar putè așaza acolo, carii ar avè a răspunde ceva, să le dați zi cu mărturie să vie la Divan. Acestu scriem.

8 Іае, №Т 7239 (1731), Sept. 3.

(Pecete mare domnească rotundă cu roș.)

7.

Copie.

Din luminată porunca prè-inălțatului nostru Domn Măria Sa Grigorie Ghica Voevod Alexandru și din porunca dumisali Stolnic Leonard, ispravnic de Țânut Sorocăi, fiind și noi rânduți cu luminata carte Mării Sali, care ni poruncește ca să mergim la moşia

Stoicani, ce să află în Țănutul Sorociei, anume jăluitoarul preotul Maftei, Stefan Sava, Grigoraș, Prodan și Tănase, răzăși de moșia Stoicani, am mărș împreună cu mulți oameni megieși și împregiu-rași, am mărș drept la Stoicani la numiții jăluitoari, și ne-au scos un sūret de moșia Stoicani, scos de pe un ispisoc vechiu de la Vasile-Vodă din velet de la Hristos 1643. Am purces din acest sūret, din hotar de spre Pripiceni, pornind în sus din movilă ce din sus este hotar vechiu, și de acolo purcede culmea dealului pără la altă movilă, și iar este hotar supt movila de gios, și de la acē movilă mergi tot culmea dealului pără la un hotar ce s'au găsit aruncat în locul lui, gios, unde în câțiva pași de costișă de deal drept ce să numește acum Dubna. Și de acolo am purces peste vale, și ne-am suit în deal în Dubna Verhe, și acolo este movilă, și în movilă este fundul hotar vechiu, și de acolo tot la vale până la iaz, și acel iaz este pe locul Stoicanilor. Și de acolo am purces la deal pără la trei movile ce sânt de-asupra Solonețului, ce să hotărăște cu Cirepcăul, și am găsit de movilă hotar vechiu scos, și de-acolo am purces la vale la Soloneț, și s'au găsit hotar vechiu peste Soloneț de costișă. Și de-acolo la vale mergi pisti doaă vâlcele. Și de-acolo să pogoară la vali, la drumul Sorociei, într'un iaz, la capul Stâncuței. Și de-acolo să sui la deal la un hotar care să hotărăște cu moșia Golii. Și de-acolo am mers la izvoară ce sânt pe vale, ce să chiamă Cireșnovățul. Și de-acolo am purces la deal de-asupra Racovățului, și acolo esti hotar vechiu, fundul. Și di la acel hotar esti lespedi de-asupra Racovățului, di sămn veșnic, cu îngrădituri de pământ. Și de-acolo purcedi dealu în sus în drumul Sorociei până în Fântânele. Și de-acolo purcede tot muchia în sus pără la obârșire văii Stoicanilor, și în fundul văii este hotar vechi. Și aceasta este tot hotarul moșii Stoicanilor, după cum arată acē scrisoare mai sus arătată.

L. 7275, Avg. 1.

Vasile... nu să înțelege porecla (*sic*).

Ursachi... nu să înțelege porecla.

Pavăl biv căpt.

Eu Maftei star., martor.

Eu Ioniță Lazăr, martor.

Eu Cârste sân popii, martor.

Eu Toader sân popa, martor.

Eu Grigoraș sân Mihalache, martor.

Eu Ilieș sîn vornic Ioan, martor.

Eu Maxâm vornic ot Stoicani, martor.

Eu... martor.

Eu, Panfil, martor.

Din luminata porunca Mării Sali lui Vodă am rînduit pe acești hotarnici de mai sus arătați și, după cum adeverează această hotarnică, după cum au hotărît și ei, am hotărît și eu.

Enache Leonard Stolnic.

1767, Avgust 13.

De la isprăvnicie Sorocăi.

Întocma fiind această copie cu cea adevărată hotarnică, ce s'au posleduit din cuvânt în cuvânt, s'au încredințat și de cătră isprăvnicie.

1811, Apr. 30.

(iscălitură.)

(iscălitură.)

8.

Adică eu Mihalachi Liahu din satul Prodănești dat-am mărturie mē la mîna lui Grigoraș Prodan din satul Cerlina, precum să să știe (că sînt 50 și mai bine de ani de cînd au fost pricină între răzăși pentru moșie Stoicani, și, scoțînd unii din răzăși carte de blăstăm la împărțitul dijmei, și cine a săruta carte de blăstăm, să fie bun moștean în moșie Stoicani, iar, nesărutînd carte de blăstăm, să fi lipsit din moșie, și, fiindcă eu sînt om bătrîn și răzăș într'acē moșie Stoicani, ș'atunce cînd s'au făcut acē carte de blăstăm la împărțitul dijmei, am fost și eu de față, dinpreună cu tatăl miēu, și am văzut cu ochii mei cini au mersu de au sărutat carte de blăstăm: întăiu Gligoraș, apoi Mihăiasă, apoi Niculiță nipot Savii, apoi Toader Mihalache, și au mai mersu și alți răzăși, și pe urmă au mersu și Prodan de au sărutat carte de blăstăm, și au luat și el dijmă dinpreună cu noi și cu alți răzăși din moșie Stoicani, și eu, după cum am văzut cu ochii mei, fiind de față, așa mărturisăsc cu sufletu miēu înainte lui Dumnăzău și înainte giudecății. Iar, de nu sa țane mărturie mē în samă, eu oi merge și înainte giudecății de oi mărturisi. Și la această mărturie a mē s'au tîmplat și alți oameni cari mai gios s'au iscălit. Și eu, pentru mai adevărata credință, neștiind carte, mi-am pus numele și degețul.

1774, Sept. 22.

Eu, Mihalachi Liahu, martur.

Eu Neculai Leucă din satul Chipeșca m'am tâmplat față, ci sânt răzăș de Stoicani.

Eu Grigoraș sân Neculai Leucă m'am tâmplat la mărturie a-
ceasta.

Și eu Dumitrașcu Meleghi am scrisu cu zisa lui Mihalachi
Liahu.

9.

Noi Grigorie Alexandru Ghica Voevoda bojiu milostiu gospo-
dar zemli moldavscoi credincios boeriului nostru dum. Leonard
biv Vel Căminariu, ispravnic de Ținutul Sorocii. Îți facem știre
dum. că Domniei Mele au jăluit acest preot Matei ı Ștefan Sava
ı Grigoraș Prodan..., răzăși de moșie Stoicani ot Soroca, zicând
numiții jăluitori că acè moșie Stoicani este dreaptă a lor hotărîtă
din giur împregiur, și acum unii din răzăși ce au moșie acolo
le-au împresurat moșia din giur împregiur, le-au strămutat hotarăle
lor cele vechi, și, acum, cerând dreptate, iată că scriem dum. să
rânduiești niște mazăli de-acolo sau căpitani, pe cine'i socoti dum. și
pe cine o cere jăluitorul, și să margă acolo la acè moșie și să strângă
pe toți răzășii și megieșii locului de-acolo, și întâi să facă cer-
cetare la stare locului, și, de să va dovedi că au trecut peste ho-
tarăle vechi și au strâmtat moșia jăluitorilor, să îndreptați, neîngă-
duind a trece cât de puțin hotarăle vechi a moșiei numiților jălui-
tori, și să le dați mărturie după cum... la mână, ca să-și stăpâniască
moșie pe hotarăle vechi. Și, de a fi trebuință pe undeva a să pune
pietre hotară, să puneți să să îndrepteze pricina. De nu s'au odih-
nit vre-o parte acolo cu hotărîtura ce să face, să li se dè zi de
soroc cu mărturie să vie la Divan. Aceasta scriem.

Let. 1775, lun. 5.

(Pecete domnească octogonală,
verticală, cu tuș roș, anul 1704.)

Proč. Vel Logof.

10.

Noi Grigorie Alecsandru Ghica Vvod boj[iiu] mil[o]st[iiu] g[os]po-
dar zemli moldavscoi. Credincioși boieri Domniei Mele dum. Dumit-
trache Maimaroglu biv Vel Armaș ı Iordachi Milo biv Vel Post.,
ispravnici de Țân. Sorocii, vă facem știre că Domniei Mele a jă-
luit Grigoraș Prodan căpt. din Cerlina ot Soroca, arătând că ari o

moșie de Țân. Sorocii, anume Stoicanii, și cu strâmbătate i se împresoară de cătră moșanii împregiurași lor și de cătră moșia ce are danie acolo a mănăstirei Goliei într'acel hotar. Pentru care scriem dums., să vă ascultați unul din dum. și împreună cu 2 mazâli oameni de ispravă să mergeți la numita moșie și, strângând pi toți răzășii și împregiurașii, să cercetați toate scrisorile, și așa, pe arătarea scrisorilor și mărturia a oameni bătrâni, să alegeți și să hotărâți moșăia jăluitorului osâbit de cătră alți răzăși și împregiurași, stâlpindu-o și cu pietri hotară; să dați și mărturie hotarnică în semne iscălită dum. și de toți răzășii și împregiurașii câți se vor tâmpla la hotărătura. Iar, când vre-o parte nu s'ar odihni cu alegire și hotărîre ce veți face acolo, să le dați zi de soroc și cu mărturia dum., scriindu-ne toată pricina pe largu, să vii la Divanul Domniei Mele. Aceasta scriem.

1775, Iun. 5.

(Sigiliul domnesc oval, vertical, cu tuș roș.)

Procit Vel Log.

11.

Io Grigorie Alecsandru Ghica Voevod b[olj]iiu milost[iiu] gospodar z[em]l[i] moldavscoi. Credincioși boerii Domniei Mele dm. Dimitrache Maimaroglu biv Vel Armaș i Iordache Milo biv Vel Post., ispravnicii de Țânut Sorocei. Vă facem știre că Domniei Mele au jăluit Grigoraș Prodan căpt. ot Soroca, arătând că are o moșie în Țân. Sorocei, anume Stoicani, și oamenii de acolo s'ar fi sculat în toți anii, și ar fi cosând iarba de pe moșie sa, nu îl întreabă, pentru care cerșând dreptu, scriem dmv. să cercetați, și numitul jăluitor să fie volnic a-și stăpâni dreaptă moșia sa, și fără de știrea lui și fără de învoială nimeni să nu-i cosască iarba de pe moșie în tarie, și cu dreptatea sa să-l odihniți, ca să nu mai jăluiască. Iar, de ar avè cineva mai mult a răspunde cu drese și scrisori ce ar fi având, să vie la Divan. Aceasta scriem.

1775, Iun. 6.

(Sigiliul domnesc oval cu tuș roș.)

Procit Vel. Log.

12.

Din luminată poroncă prè-înălțatului Domnului nostru Măria Sa Grigorie Alexandru Dica (*sic*) Voevod am fostu orânduiți ca sa

mergem să hotărîm moșie Stoicani ot Țăn. Sorocii. Deci, mergând la numita moșie, am strâns oameni batrâni împregiurași, carii au știut hotarâli aceștii moșii Stoicani, anume vornicul Mihalache Perciun ot Pripiceni și vornicul Vasăli ot Cirișnovăț și vornicul Petre ot Soloneț și Ștefan Chirtoacă ot tam și Ursul ot tam și Postolachi ot tam și Temircan ot tam și vornicul Mitrofan ot Racovăț și Statie căpt. de Căzaci ot tam, fiind de față toți răzașii de Stoicani, Grigoraș Prodan și preutul Maftei și cu alți răzași ai lor, au mărșu întâi la piatră ce este cornu moșiei Cirișnovățului și Stoicanilor, ce este lângă drumul al acelui unde vine drumul de la Pripiceni și mergi la Stoiani de-asupra Cășlei. Si de-acole am purces în gios alături cu moșia Pripiceni spre ameazăi de-a lungul moșiei Stoicanii și peste o vâlcă într'un piscu s'au găsat hotar vechi a Pripicenilor. Și de-acole pisti vale iazurilor pin coada unui iaz mare unde sântu și niște lozâi, și la deal costîșa pen ponoară, și în zarea dealului s'au găsat hotar vechiu a Pripicenilor. Si de-acole tot în gios dealul până în drumul ce vine pe zare dialului lângă drum, în spre Răsărit, s'au găsat hotar vechi a Pripicenilor. Și de-acole drumul în gios pentr'o piatră ce este tăetă într'o moviliță, lângă drum din spre Răsărit, și de acole la vale drumul până în capul dialului, între vale iazurilor și între vale Očniței, în capul dealului, s'au gasat hotar vechiu fundu a Pripicenilor și a Stoicanilor. Și de-acole au rămas Pripiceni; și ne-am întorsu alături cu moșia Cirișcaului pe curmezășul moșiei Stoicani și piste vale iazurilor spre Răsărit la deal, piste ponoară, și în zare, de-asupra unui șanț de-asupra ponoaralor, s'au găsat hotar scos a Cirișcăului, și l-am pus. Și de-acole dreptu în deal tot spre Răsărit la moșia din mijloc am pus hotar în vârful movilei. Și de-acole dreptu la vale spre Răsărit pe din sus de satul Solonețul, și piste pârăul din spre Răsărit s'au găsit o piatră, hotar vechi, fundu moșiei a Cirișcăului, care au mărturisit Timircan i brat lui i Postolachi Ursu din Soloneți precum stăpânire Stoicanilor până ntr'acă piatră au apucat. Și de-acole rămâne Cirișcău și purcede alături cu moșia Ciorniței și de-acolo matca văii Solonețului la vale și în capul piscului din spre Răsărit s'au pus hotar. Și de-acole tot matca văii Solonețului spre Nistru, și piste troian matca văii, și piste drumul Sorocii până într'un piscu ce este lângă Stăncuța, și lângă drumul ce merge la Vorâncău, s'au pus doă pietre hotar: unul caută vale Solonețului la deal spre Miazăzi, fundul moșiei Stoicani, și unul

caută în sus podișul pe lungul moșiei Stoicanilor, alături cu moșia Vorâncăului. Și de-acole podișul în sus până la o piatră ce s'au găsit hotar vechi a Stoicanilor, pe podiș lângă o vâlcă. Și de-acole piste vîlcă tot podișul în sus și la deal, alături cu izvoarele cele mari, pe din gios. Și, cât pentru izvoară, mărturisăsc Radul Bogdan mazîl precum, înainte răscolire făcându-să iarăși cercetare aceștii moșii, au văzut hotarnica veche a răzășilor de Stoicani, în care arată că cuprinde izvoarele cele mari. Care hotarnică în vremea turburării s'au prăpădit, și după mărturia acestui numit mazâl au ramas izvoarele să fie de Stoicani. Și de la izvoară am mărșu drept în deal, și în zare dealului am pus hotarul într'o beșicuță de movilă, și de-acolo am luat podișul la vale alături cu o vâlcă din spre Meazăzi alături cu moșia Vorâncăului, și piste vale Cirișnovățului în costișa di spre Răsărit s'au găsit hotar vechi, din gios de odae lui Prodan, pus de Donici, a moșiei Racovățului ; și am pus hotar lângă acel vechi, fundul moșiei a Stoicanilor, și de-acolo rămâne moșia Vorâncăului. Și am luat în sus alături de moșia Racovățului piste gura văii Hermeneucăi și la deal în sus până unde vine drumul de la Racovăț, și merge spre Stoicani în zare lângă drum s'au pus hotar. Și de-acole tot în sus costișa pen fundul vâlcăii drept în deal s'au găsit hotar vechi a Racovățului. Și de-acole tot în sus peste pârleuce până la noi fântâni, și de-acole să întoarce moșia în gios, troianul, până la drumul ce vine de la Pripiceni și merge la Vasilcău, ce trece piste Troian, s'au găsit hotar vechi a Cirișnovățului de-asupra pe troian. Și de-acole drumul Pripiceniilor alături cu moșia Cirișnovățului, și la vale în capul piscului, lângă iazul cel mare drept peste gura văii Calugăriascăi s'au găsit hotar vechi a Cirișnovățului. Și de-acolo peste vale Cirișnovățului pen coada iazului de la drumul Pripiceniilor în sus spre Apus, până în zarea dealului, piste drumul Alacilui de-asupra Cășlei, unde s'au găsit hotar vechi a Cirișnovățului și a Stoicanilor, de unde am purces întâi. Și cu aceste sămne și hotară am încungiurat moșie Stoicani de giur înpregiur.

1775, Oct. 2.

(Două iscălituri.)

13.

Copie asemenea de pe carte di giudecată întocma; leat 1818, Ghenari 16.

Facem știre ca din luminata porunca pre-înălțatului Domnului

nostru Maria Sa Grigorie Ioan Voevod s'au giudecat de fața înaintea noastră Ionița Chișca, mazâl ot Hirlău, și Ioniță cupeț ot Movilau cu preotul Constantin din Lețcani ot Cărligătura și cu Ștefan Rughi, răzaș din Samoleuca ot Soroca, pentru moșia Samoleuca Mare și Samoleuca Mică, de la Ținutul Sorociei, care pricină cercetându-sa pre amăruntul după toate răspunsurile lor și scrisorile ce li s'au cetit la amândoua părțile, într'acest chip s'au aflat.

Ionița Chișca, nepot căpit[anului] Ștefan, și Ioniță cupeț, ginere căpit[anului] Ștefan, au raspuns că au moșie de baștenă în Samoleuca Mica și în Samoleuca Mare, din bătrâni baștină, arătând și stăpânirea cu cărți gospod, de 29 ani, și că au stăpânit moșia și părinții lor și ei pără acū tot cu paci, iară acum preotul Constantin și cu Ștefan Rughi, cu răzășii lor, vor să scoată din moșie cu desila, încă și dijmă din pânea lor ce au avut-o pe moșie de astă toamnă. Deci preotul Constantin și Ștefan Rughi, fiind raspunzători din parte tuturor răzașilor, s'au întreat cu ce dovadă are să-i scoată din moșie pe Ioniță Chișcă și pe Ioniță cupeț, de vreme că moșii și părinții lor au trăit tot avalma și au stăpânit cu toți bătrânii ce au avut. Și la aceasta au răspuns preotul Constantin că el au fost în Țara Muntenească și nu de mult au venit cu scrisorile, și, fiindcă el cu neamul, cu răzășii lor, să trage din bătrânul Prodan Bejan, bătrân lui Ioniță Chișcă și a lui Ioniță cupeț, să află vândută cu zapis la bătrânul lor Prodan, arătând și zapisul din veleat 7175, întru care scrie că... s'au vândut parte de moșie lui Prodan. Și Ștefan Rughi încă au arătat o mărturisire fără veleat de la un Tomiță Rusanovschi ce arată bătrâna moșie. Dar zapisul, văzându-să hârtia ei veche și slovele nouă și scrisa tot cu o slovă fără de nicio iscălitură încredințată, ci numai pusă numele și degitile, și fiind prepus asupra zapisului să nu fie făcut cu vre-un vicleșug, după mărturisirea aceia a lui Tomiță ce arată bătrânul, s'au mai întreat pe preotul Constantin acest zapis cînd ei și... părinții lor moșiile, de era adevărat, și au răspuns preotul că de trei ani le-au gasit la o Safta femeia lui Stamati Zeorbaci și le-au luat împreună cu alte scrisori, și răspunsul preotului, fiindcă el întâiu au fost cu scrisorile în Țara Muntenească, al doilea că le-au luat de la acē Safta femeia lui Stamati, una după alta, nu s'au potrivit, și zapisul, văzând că samănă hârtia a fi afumata, și mărturisirea aceia a lui Tomiță ce o arată Ștefan Rughi nefiind nicio încredințare, s'au temut asupra ei a fi adevărat, au

socotit preutul Constantin să meargă la Preosfinția Sa părintele Mitropolitul să primască blăstăm cum că nu știe niciun fel de meșterșug asupra zapisului, și Ștefan Rughi să giure în biserică pentru o mărturisire care o rânduit dum. cu ponturi. Și, ducându-i Vornicii de Poartă la acest giurământ, văzând și mărturia ce au dat Vornicii, în care s'au iscălit și preutul Constantin și Ștefan Rughi, și fiind și de față, au răspuns că n'au putut să primască blăstăm, nici să giure. Și, dovedindu-se zapisul rău încurcat și mărturisirea, s'au luat din mâna lor și s'au dat în mâna lui Ioniță Chișcă și a lui Ioniță cupeț, și, dovedindu-să prin cât s'au arătat mai sus, așa am socotit că esti cu cali și cu dreptati, și am giudecat Ioniță Chișcă și cu Ioniță cupeț ce este din căpt. Ștefan prin scrisorile ce au și cumpărătura, să-și stăpâniască moșia în Samoleuca Mare și în Samoleuca Mică, după cum au stăpânit pe bătrâni după izvodul bătrânilor ce au răspuns că esti a lui Prodan, și dijmă să-și ei fieștecare pe cât va avea moșie să-și ei parte, să nu fii pricină între dinșii. Iară, cât pentru câtă dijmă vor fi luat oricare răzăși din pânia lui Ioniță Chișcă și a lui Ioniță cupeț, deplin să li împlinească. Și un Ion Rughi vornicelu de acolo din Samoleuca după zapisul lui să facă moara, să o dei gata lui Ioniță cupeț, să o stăpâniască doi ani precum s'au apucat înaintea ispravnicului prin zapis, să iei sfârșit toate pricinile.

7284 (1776), Apr. 22.

(Și trei iscalituri ale veliților boieri.)

Și eu am scris această copie de pe cè adevărată, și am iscălit;
Toader Sârbul, mazâl din Rughi.

14.

Noi Grigore Alexandru Ghica Voevod, bojiu mil[o]s[tiiu] gos-p[o]d[ar] zemli moldavscoi. Dat-am carte Domnii Mele cuvios rugătorului nostru Sfinții Sali Hrisantu, egumen de la monăstire Pobrata, să aibă a stăpâni moșia monăstiri Dobrușa ot Soroca, după scrisori și hotarnică, și pe cine-ș va triimite omul mănăstirii purtător de grijă asupra moșii, volnic să fie a lua venitul moșiei, adecă din fântâna din Caragini, și în gios pe la fântâna Cozmii, din matca unei văi ce să zice acmù Leurda, după hotarnică din let 7237, Sept. 1, de la Logof. Miron Donici, di pi tot hotarul moșii, pe sămnile hotarnice, de pe tot locul numitei moșii să aiba vechilul egumen a lua tot venitul din toate după obicei, și nimene sa nu

stè împotriva cărții Domnii Mele. Pentru care poruncim Domnia Mè dumv., ispravnici de Țânt., de s'ar arăta vre unii împotrivitori a nu-ș da venitul moșii, să-i supui ca să urmeze după cum poruncim mai sus, împlinind și venitul până la cel puțin. Iar, având cineva mai mult a răspunde, să vie ca să stè față, să răspundă la Divan cu egumenul de Probata. Aceasta poruncim.

1776, Iuli 17.

Procit Vel Logofăt.

Această copie s'au scos de cătră mine de pe original, și, fiind întocmai, am încredințat.

Filimon, dechii mănăst. Sf. Mormînt.

1814, Iulie 23.

15.

Noi Constantin Dimitrii Muruz Voevoda boj[iiu] mil[o]st[iiu] gos-p[odar] zemli moldavscoi. Credincioși boieri Domniei Mele dum. Costache Caragè biv Vel Comis i dum. Andrei Donici biv Vel Pit., isprav[nici] din Țănut Sorocii, să face știre dumv. că, prin jaloba ce-au dat Domniei Mele rugătorii noștri părinții călugări de la mănăstirea Golia din Eș, au aratat cum că această sfântă mănăstire la Țân. Sorocii are o moșie anume Stoicanii de la Vornicău, și, fiind împresurată de cătră unii din răzășii împregiurași, au cerut dreptate ca, după scrisuri ce are mănăstirea, să li hotărască și să li îndrepteze moșia. Deci scriim dum., de nu-ți putè a merge, să rânduiești din partea dumvs. pe cini veți socoti din mazălii acelu Țân. ca să margă la stare acei moșii, și, strângând la stare locului pe toți răzășii și alții împregiurași, după scrisori încredințate ce vor fi atât la răzășii împregiurași, cum și la vechilul mănăstirei, cercetând cu amăruntul, după cum vor cunoaște a fi drept, să hotărască numita moșie Stoicani și să o îndrepteze (de va fi având împresurare) și, stălpindu-o cu pietre hotară, după hotărătura ce-or face, să dè la vechilul mănăstirei și mărturie hotarnică, întru care să fie iscăliți și dum., ca, pe urmă, cercetându-să hotarnica de dum. Vel Logofăt, de va fi cu dreptate, să se facă mănăstirei și mărturie domnească pentru stăpânire moșiei. Iar, când vre unii din răzăși nu vor fi odihniți cu hotărătura ce-or faci, să li puneți zi de soroc ca cu scrisori ce vor avè și cu mărturiile dum. să vie la Divan. Aceasta scriem.

1778, Ghen. 24.

(Pecete domnească
mică de tuș roș.)

16.

Suret de pe zapis de danie sârbăsc din let 7118 (1610), Mai 2.

Adecă eu Ileana Mihăileasa, fata Stoicăi din Stoicani, mărturisăsc cu această scrisoare a mē, de nime silită, nici asuprită, ci de a mē bună voie m'am sculat și am dat toată partea mē de ocină din satul Stoicanii cu tot venitul și cu iaz și cu loc de moara cum să va alege parte mē din... fie supt ascultare... noastre mănăstiri unde esti hramul Sfântului și făcătorului de minuni părintelui ierarhului Nicolae, ce esti la Soroca, și să aibă supt ascultare sfintei mănăstiri Vatoped din Iaș. Deci să fie acel loc de ocină de mai sus scris supt ascultare și supunere, cu tot venitul, pentru sufletul părintelui nostru Stoica și a maicii noastre, și pentru sufletul nostru. Deci de acum înainte nimene din feciorii noștri sau din neamul nostru să nu aibă a să ispiți ca să străce a noastră danie. Și să fie închinat acel loc împreună cu mănăstirea noastră. Iar care s'ar scula din feciorii noștri ca să strice sau să ia acel loc de ocină de la sfânta mănăstire, sa n'aibă răspuns drept la st[rașnicul] județ a lui Hr[istos]... oameni buni Huzei șoltuzul și 12 pângari și Ioan biv vameș și Anton și Macri și alții oameni buni. Și pentru mai mare tărie eu, Onciul, feciorul Mihăilesei, însuși cu a mē mână am scris acest adevărat zapis, ca să să știe.

Scris în Soroca, în anul 7118, Mai 2.

S'au tălmăcit de Gheorghe Evloghi dascăl.

1776, Ghen. 25.

17.

Io Constandin Dimitrie Moruzi milostiu bojiei gospodar zemli moldavscoi. Boerii Domniei Mele dum. Ștefan Țintilă biv Vel Capt. i dum. Constandin Buzne biv vtorii armaș, ispravnici de Ținut Sorocii, sănătate. Să faci știre dum. că Domnii Mele au dat jalobă Maria, fămei săracă, ce au ținut-o Ioniță Munteanu mazilu, din satul Rughii, în care sat sânt călărași, arătând cum că de la o vreme încoace o trag călărașii și pi dânsa ca să le dē om de islujbă și sa le dei agiutor și la poclon, după cum pe largu veți înțălegi din răvaș de jalobă ce au dat la Domnie Mē. Pentru care scriem dum[ne]v[oastră] să cercetați, și, de va fi fost bărbatu ei mazil și a fi purtat dajde, să dați poroncă călărașilor să nu o supere, iar, fiind pricina în alt chip, să o odihniți cu dreptatea ce i s'a cădē, ca să nu mai jăluiască. Aceasta scriem. 1780, Iun. 12.

18.

Noi Alexandru Constantin Vvda bojieiu milost[iiu] g[os]p[o]dar zemli moldavscoi. Cinst. credincioși boerii Domniei Mele dum. Todirașco Balș biv Vel—, isprav[nic] de Țin. Sorocii, i boieriul nostru Vasăli Carp biv Vel Șat., i Constandin Buzne biv Vel Armaș i Ștefan Ciogole Vornic de Poartă, vi se face știre că Domniei Mele ne-au arătat al nostru cinst. credincios dumnului Ianachi Cantacuzino Vel Vist. precum la Țân. Sorocăi ar fi având o parte din moșia Stoicani, danie de la un Vlasie sîn Stahie și cu fiul lui, cum și altă parte, tot în moșie aceasta, cumpărătură tot de la neamul acesta, dupa cum pre larg adiveriază zapisăle acestora, di pi care zapise scoțindu-să acum copie asămine și încredințându-să cu iscălitura dum. Vel Logof., vi s'au triimis și, cerșându dum. Vist. Ianachi, ca să i să hotărăscă și să să aleagă părțili dumisali dintre celelanti părți ali răzășilor pe undi să vor adevveri după dreptate din vechi drepte hotarăle lor, iată din porunca Domniei Mele orânduindu-vă vă poroncesc ca, mergând la starea locului aceștii moșii, întâi să faceți știre tuturor celoralalți răzăși care mai au părți în moșia aceasta, cum și acelora care să răzășesc tot cu moșie Stoicanii, ca, ori însuși de vor voi ca să vie sau să-și trimată vichili raspunzători pentru toate pricinele, unde, fiind de față și vechilii dumisali Vist. Ianachi cu scrisori ce va fi având, și strângând de față pe toți răzășii și împregiurașii, întâi să faceți cu amărunt cercetare scrisorilor ce vor fi la fiștecare parte, și, după arătarea scrisorilor și marturiilor răzășilor i a împregiurașilor și altor dovezi încredințate ce vor fi având oamenii vrednici de credință în frica lui Dumnezeu, după a lor dreaptă știință, vor arăta sămnele și hotarăle vechi a moșiei Stoicani, pentru câtă parte să va alege în partea dum. Vist. Ianachi, alegându-o în margine moșiei Stoicanilor di spre parte moșiei dum. Vist. Ciornița, și, hotărându-o, sa o și stâlpiți cu pietre hotară, atât danie, cât și cumpărătura a dum. Vist. Ianachi, cât și toate parțile celoralanti răzăși, câți vor fi având părți în moșie aceasta Stoicanii. După care alegere și hotărîtură ce veți face, să dați și marturie hotarnică la mâna vechilului dum. Vist. Ianachi, întru cari mărturie să arătați atât suma stânjenilor în lungu și în curmeziș i pietri hotară pi la ce locuri s'au pus, deosebind osabit toate parțile a fieștecărue răzăș, aratând anume și cu ce moșie să hotărăște împregiur, și, iscălindu-vă în marturie hotarnică, apoi să se iscăliască și toți răzășii i împregiurașii ci să vor fi megieșindu

cu aceasta moșie, care vor fi fața la hotarît, ca, aducându-sa marturie aceia aice, sa va cerceta și de dum. Vel Log., și, de va fi făcuta pe orânduială și cu dreptate, i să va face dum. Vist. Ianachi și întăritură de la Domnie Mè pe aceli părți drepte a dummelui și, după hôtărîtura ce veți faci, de nu să vor odihni vre unii diu răzăși sau împregiurași, să li arătați pentru ca sa vie față la Divanul Domniei Mele și aice să va cerceta hotarîtura ce ați făcut. Și, cându să va cunoaște urmare în frica lui Dumnezeu și după dreptate, să va întări și cu întăritura gospod. Iar, cându se va cunoaște că, sau pentru interesul dums., dipărtând datoria ce vi sa cade ca să păziți, n'ați urmat după dreptate, să vor orândui alți hotarnici, fiindcă Domnie Mè voim ca sa sa păzască dreptate întocma catră toți și nestrămutată. Aceasta poroncim.

1784, Iunie 2.

(Pecetea domnească rotunda
cu tuș roș, anul 1782.).

Procit Vel Log.

19.

Noi Alecsandru Ioan Mavrocordat Voevod bojieiu milost[iiu] gospodâr z[emli] moldavscoi. Credincioși boiarii Domniei Mele dum. Dimitrache Maimaroglu biv Vel Armaș i Grigoraș biv staroste, ispravnici de Țânutul Sorocăi, sănătate, i boeriul nostru Costandin Buzne biv Vel Armaș. Se face știre că Domniei Mele ne-au arătat al nostru cinstit și credincios boiar dummelui Ianachi Cantacuzino biv Vel Vist. precum în hotarul moșiei Stoicanii de la Țânutul Sorocăi are câteva părți de moșie cumpărături cu zapise de la unii din răzăși, și care părți, după zapisele ce are, au cerut dum. Vist. să i se aleagă de cătră părțile răzășilor de acolo. Deci iată ca vă scriem sa aduceți fața pe răzășii Stoicani, unde, fiind și vechilul dum. Vist., fieșcare parte cu scrisorile lor, să faceți întâiu cu amănunt cercetare, atât scrisorilor ce va arata vechilul dum. Vist., cum și scrisorilor ce vor fi la răzăși. Și, când, după cercetare ce veți face, să va dovedi că cumpărăturile dum. Vist. sânt bune și zapisale încredințate, atunce, de nu veți pute a merge dum. ispravnicii, având alte porunci și trebi a Țânutului, veți rândui din mazalii a celui Țânut pe cine veți socoti a fi oameni vrednici și cu știință la hotarît, ca, împreună cu Armașul Costandin Buzne, să marga la stare moșiei Stoicanii, unde, fiind

fața atât vechilul dum. Vist., cum și toți răzășii i alți împregiurași după zapise încredințate ce vor fi, părțile de cumpărătură ce vor fi drepte a dum. Vist., măsurându-le în stânjeni după rânduială și alegându-le de-o parte de cătră părțile razășilor, să le stâlpască cu pietre hotară, atât di spre părțile răzășilor de Stoicani, ce vor fi nevânduși la dum. Vist., cum și pe la alte locuri ce va fi trebuință. Și să dă dum. Vist. mărturie hotarnică în sămne și stânjeni, iscalită, atât de Armașul Buzne i de rânduiții acei mazili, cum și de toți răzășii și alți împregiurași ce să vor tâmpla față la hotărît. Care mărturie cercetându-o, de va fi făcută pe rânduială și cu priimire tuturor răzășilor, să o adeveriți și cu a dum. iscalitură. Iar, când la hotărît va naște pricină și ori vre unii din răzăși sau vechilul dum. Vist. nu să va odihni cu hotărîtura ce vor face, atunce cu pietre hotară să nu stâlpască, ci să dați mărturie cu arătare pricinii pre larg la care parte să va cădă, și cu zi de soroc să vie la Divan. Aceasta scriem.

1785, Mai 20.

(Pecete domnească de mărime mijlocie ovală vertical, cu tuș roș.)

Proč. Vel Log.

(Pe V^o :) Carte gosp. cătră ispravnicia de Țin. Sorocăi pentru moșie Stoicanii.

20.

Înștiințare facem că dnpa luminată carte prè-înălțatului nostru Domn Alexandru Ioan Mavrocordat Voevod, ce au adus Toader vechilul dumisale Păh. Iordache Costache, ci scrie catră dumnealui Bănul Gheorghe Beldiman i cătră dum. starostele Grigoraș, ispravnici de Țant. Sorocăi, scriindu ca să margă însași dumnealor la moșia Racovățului i Stoicani și să cerceteze pricina între vechilul dumisali Păh. Iordache și între Prodan, zăcându că acest Gligoraș Prodan ar fi împresurându moșia Racovățul, și niputând însăș dumnealor să margă la numitili moșii ne-au rânduit pe noi, care, după poruncă mărghându noi la numitili moșii di mai sus, am marsu la fața locului, unde au arătat vechilul dumisali Păh. Iordache Costache că i să împresoară moșia Racovățul de cătră Grigoraș Prodan. Și, fiindu di față vechilul dumisali Păh. și toți oamenii bătrâni din Racovăț ca să mărturisască pe undi au hotărît dumnealui Păh. moșia Racovățul, anumi Lupul Zabulica i Mitrofan Diribleancă i Ionel i Ursul ciobotar, împreună și alți oameni : Petre Vornicul

Axânte, și, cercetându noi întâi pietrili hotară la capătul moșiei Racovățulu din spre Stoicani, am mârșu cu toți, acei marturi ci i-au arătat vechilul dumisali Păh., cari marturi pi undi s'au stăpânit moșia Racovățu și pe undi au mârșu și hotarnicii cându s'au hotărît moșia Racovățu, și, mergându noi la o piatră hotar vechi ce este lângă un lac, scoțându vechilul dumisali Păh. și hotarnica ci este a moșiei Racovățu, am cercetat și am găsit acel hotar bun, zicându și toți martorii di mai sus că acel hotar esti bun și pân' acolo au și stăpânit. Și din hotarul acesta am mârșu costișa la vale din spri Amezăzi pân' într'un hotar ci s'au pus mai în urmă, cându au hotărît Grigoraș Prodan mazâl moșia sa Stoicani, care hotar s'au cunoscut că este oareșce puțin intrat în moșia Racovățul, și, vrând noi ca să-l îndreptăm, nu s'au priimit nici o parte, nici alta, și l-am lăsat iarăși la locul lui. Ș'am mârșu tot costișa di spre Amezăzi asupra unei vâlcele ce să numește Hăr-măneauca, după arătare hotarnici, și, trecându peste vâlcea Hăr-măneucii can în piscu din gios di vâlcè, iar am găsit hotar vechi, ci esti de-asupra unei stâncuți di piatră, în costișa văii Cerișnovățului, după cum îl arată și hotarnica, și aice, la această piatră hotar, întrebându-i pi toți acei martori di au fost hotar vechi, au răspuns Lupu Zabulică că au fost hotar vechi pi acest piscu, dar i-au părut că ar fi fost îngropat mai la vale aproape de stâncuță, iară Grigoraș Prodan, știindu pricina când s'au pus acel hotar, au început hotarnicii să sape să îngroape hotarul, și, dându piste niște zgură, au lăsat acè groapă și au săpat alătura cu aceia din gios altă groapă, și au pus hotarul. Care văzându noi că pricinuește acel Lupul Zabulică, zicând că ar fi fost hotaru mai la vale, [l-am] sălit să giure și, de va giura că au fost hotarul mai la vale, atunce să rămăe precum că l-ar fi scos Grigoraș Prodan și l-ar fi mutat unde să află acù. Și, nevrându acestu lucru Zabulică să giure, știindu și el de acea groapă, au zis că, de vrëmi că este groapă lângă hotar, tot acesta-i hotarul, și s'au dat toți martorii înapoi, văzându că toati sămnile și hotarele sânt adevărate, după cum li adeverește singură hotarnica dumisali Păh. Iordache Costache. Care s'au cunoscut și de noi ca fără dreptati îl supără pe Grigoraș Prodanu, fiindcă Grigoraș Prodan nici la un loc nu trece piste hotarale moșii Racovățu, care nici vechilul dumisali Păh., nici martorii ce au avut n'au zis că trece Grigoraș Prodan peste hotarele

moșiei Racovățul. Și pentru încredințare ne au dat și di la noi această mărturie, în care am și iscălit.

1785, Oct. 14.

Grigoraș Piliposchi... căpt.

Eu Toader, vechil dumnealui Pah. Grigoraș, adiverez.

Dupa ce cu amărunt cercetari ce am făcut acestei hotarnici, și noi altă împresurare nu s'au găsit moșie Racovățului di spre moșia Stoicani, fără numai cu un hotar ci s'au pus de Tănase... la let 1785, Octomvrie 2, care îl arata mai sus, s'au cunoscut că s'au făcut oarecare împresurare în moșia Racovăț, fiind eșit acel hotar din rânduiala ci a rămas hotar, care, cu priimire amânduror părțile fiind, s'au scos acel hotar din locul său și s'au pus mai la vale, în rândul celorlalti hotară, și s'au îndreptat hotarul Racovăț din împresurari ce s'a pricinuit de spre Stoicani, și, ni-mai rămâind altă pricină la mijloc între aceste două moșii Racovăț și Stoicani, am încredințat această mărturie și cu a noastră iscălitură.

L. 1785, Octv. 10.

(Două iscălituri.)

21.

Adica noi, răzăși di moșie Stoicani cari mai gios ne vom pune numile și degitili, adeverim cu această scrisoare noastră la mâna dumi[sali] căpt. Radu Bogdan, vechil dumlui Vister Enachi, precum să sa știi că, cumpărând duml. Vist. multe părți din moșia Stoicani, au adus și boeri hotarnici, pe duml. Costache Buzne Vel Armaș i pe Grigoraș Piliposchi, vechil fiind di spre partea dumv. isprav[nicilor]: măsurându-o au și hotărît, stâlpindu-o cu pietre hotară. Și, după hotărîre numiților boeri de mai sus hotarnici, făcând și mărturie hotarnică pi părțile di moșie Stoicani, ci au cumpărat dum. Vist. Enache căpitanul, și adivirindu-o cu iscăliturile dumi[sali], au dat la mâna dum. căpt. Radu Bogdan, vechil dumi[sali] Vist., și acù, aducându hotarnica aceia la dumr. boeri isprav[nici] ca să o întărească și cu a dum. iscălitură, și dum. întrebându-ne pre noi de sântem mulțămii după hotărîre ce au făcut numiții de mai sus boerii hotarnici, ca'sa o întărească hotarnica ce s'au făcut și cu a dum. iscălitura, noi nu ne-am priimit, ci ah răspunsu că vom mergi la Eși cu vadè pâna în doo, mult tri săptămâni, să ne aducem alți boeri hotarnici, ca din nou să să măsurî numita moșie Stoicani și sa sa hotarască. Dar, neaducând boeri hotarnici până

la ziua de mai sus arătată, hotarnica ce s'au făcut de duml. Armaș Costache Buzne i di vechilul dumi[عالor] boeri isprav[nici] Grigo. raș Piliposchi să fie bini facut[ă] cu toată priimirea noastră, ca să întărească și dumr. boeri isprav[nici] cu a dumin[عالor] iscălituri, și noi alt cuvânt de răspuns mai mult să nu mai avem. Și acest zăpis s'au făcut înainte dumn[عالor] isprav[nici]; cari, pentru mai bună adevărat[ă] credință, ne-am pus numili și degitili.

L. 1786, Ghenar 23.

Eu Grigoraș Prodan maz[jil] răz[ăș].

Eu Samoilă căpt. maz., răz[ăș]. I, neștiind carte, cu zisa lor le-am

Eu Mihalache, răz[aș]. scris numile eu, și am iscălit.

Eu Agapie..., raz[ăș]. ...biv Vel Căpt.

Și acest zăpis l-am scris eu cu zisa și toată priimirea lor.

(O iscălitură.)

Acest zăpis cu bună voia și priimirea lor l-au dat înaintea noastră mai mulți... și spre adevărire l-am încredințat și cu a noastre iscălituri.

1786, Iuni 23.

...Vel Ban (și altă iscălitură).

22.

Gavriil, cu mila lui Dumnezeu arhiepiscop și Mitropolit Moldovei.

Facem știre cu această carte a noastră de blăstăm precum ne-au arătat cuvioșii părinți epitropi de la mănăstirea Golia, arătând că la Țăn. Sorocii are mănăstirea o moșie Stoicanii de la Vornicul—, care moșie de la o samă de vreme s'ar fi împresurat de catră unii din răzășii împregiurași. Pentru care numiții părinți, luând carte gospd. de boerii hotarnici ca să-și aleagă și să-și lămurească moșia după scrisori ce sânt spre dovada dreptății și adevărului, au cerut de la noi această carte de blăstăm, întâiu asupra acelora, oricarii prin știință lăcomindu-să, vor fi împresurând numita moșie, de nu să vor părăsi de această împresurare, cum și asupra altora, oricarii vor fi știind sau vor fi auzit din bătrâni pentru hotarul aceștii moșii pe unde au umblat și s'au stăpânit din vechi, de nu vor mărturisi adevărul în frica lui Dumnezeu, ci, părținind vre unii părți cu nedreptate, de vor tăgadui, unii ca aceia să fie blăstămați de Domnul Dumnezeu și de prè-curata a sa Mamă, de slăviții 12 apostoli și de 318 părinți de la soborul Nicheei. În viața lor procop-sală să nu aiba, ostenelile și sudorile lor să fie spre pierzare.

Herul, pietrile sa putrezască și să sa răsăpască, iar trupurile lor să stē întregi și după moarte nedeslegate. Și de cătră Smerenia Noastră să fie blăstămați. Iar, de vor urma dreptății, mărturisind adevărul în frica lui Dumnezeu, să fie iertați și blagosloviți. Amin.

1786, Ghenar 25.

(Iscălitura.)

23.

Prè-înalțati Doamne,

Cu prè-plecată scrisoare înștiințaz pe Măria Ta că, după luminata carte a Mării Tale ci mi-au adus o samă din răzăși de moșie, Stoicanii di la acest Țănut, cu care carte, după jaloba ce au fost dat Mării Tali în anul trecut, la let 1785, Maiu 23, fiind rânduiți la dum. Armaș Maimaroglu i dum. starostile Grigoraș, fiind isprav[nic], și nepuind la lucrare cercetare jalobei lor, au fost ramas păra acum. De care acum viind de față și aducând și luminat carte Mării Tali, întru care să poruncești că după jaloba ce au dat Mării Tali în moșia Stoicanii ar fi răzăși de baștină, în care moșie întrând cu cumpărături și dum. Vist. Enachi Cant[acuzino] prin Radul Bogdan ce-l are vechil aice, acel Radu Bogdanu ar fi scos părți din bătrânii lor și celor ce n'ar fi fost răzăși cu jălui-torii, și mai poroncește ca să aduc față pe toți acei vânzători și să cerceteze cu amăruntul din scrisori și din dovezi de au avut toți acei vânzători părți în numita moșie ori di n'au avut, și, în ce chip voi afla, să li dau și mărturie, ca să vie la luminatul Divan al Mării Tali. Din porunca Mării Tali aducând pe toți răzășii de față, după cercefare ce am făcut și după cum au mărturisit fișticari prin carte di blăstăm, le-am dat mărturie la mână, și după vreme lucrului, adecă la Zioa Crucii, li s'au pus soroc ca să vie la luminat Divanul Mării Tali, de undi să-și iee cē desăvârșită hotărîre.

1786, Iule 8.

al Marii Tale

prè-plecată

slugă

Gheorghe Balș, Ban.

24.

De la boerii Divan[ului] cnejii Moldovi cătră dum. ispravnicii de Ținut Sorociei, poroncă.

Să fii știre dumilorvoastre că aice la Divan au dat jalobă Gri-

goraş Prodan, căpt. de Cerlina, aratându ca ari i moşii, anume Stoicani la Ținutul Sorocii, carile moşie să hotaraşte cu satul Racovăţul ot Soroca, la care moşie li esti lor di baştina di la moşii şi părinţii lor, după scrisori domneşti şi hotarnică ce ari, şi di câţiva ani încoaci s'au obicinuit nişte mazâli ce sânt rinduiţi la satul Racovăţu şi cu lăcomie lor trec peste hotarul jaluitorului la satul Stoicani şi câteva pământuri din moşia Stoicani cu asupreală le [stapân]escu; la care cerşindu-şi dreptate de la Divan, iata scriem dumlilorvoastre să cercetaţi jaloba lui, aducându de faţa înainte dumv. şi pe acii de mai sus arătaţi, şi, pe scrisori şi hotarnica ce o fi avind ş'o parte ş'altă, să le luaţi sama cu bună dreptati şi în frica lui Dumnezeu, şi, di viţi cunoaşti dumnavaostră cum ca rău şi fără di cali acolisăsc acii mazâli pe jăluitor, de îneacă parti din moşie, atunce numai di cât să împliniţi toata dijma ci a fi luat-o, ca să nu rămâe păgubaş, pi dreptati, dându si marturie dumlilorvoastri pe alegiri ce veţi faci la mâna cui s'ar cadè, ca, niodih-nindu-să vre-o parti cu zi de soroc şi cu marturia dumv., sa vii la Divan. Cum şi pentru o vii ce arată jaluitul că ari... Stoicani, iarăş pe scrisori ce ar fi avându sa cercetaţi şi să odihniţi.

(fară dată.)

Balş Logof.

25.

Adică eu Grigoraş Prodan, dinpreuna cu răzaşii miei, anume: Agapie, Măra, Toader sân Samoilă, Alexandru sân Paie, Dumitru Mara, dat-am adivărată scrisoare noastră la cinst. mâna dum. Enachi Cantacuzino biv. Vel Vist. precum sa sa ştie ca la hotaritul când s'au ales dums. părţile de cumpărătură ce au avut dum. din moşia Stoicani ot Țăn. Sorocai, întru acestaş chip ne'm învoit şi ne'm priimit di s'au ales părţile de cătră noi cu vichilul dums., ca la masura di mijoc drept.: așa ne-am învoit cu vechilul ca sâ ni dè 3 funii de curmezâş din partea dums. afară de cinci funii ce ni s'au ales părţile noastre, fiindcă esti moşia colţurată, ca să sa poată îndrepta moşia drept. Şi noi pentru aceste trei funii ce ne-au dat din parte dums., vind noi, i-am dat trei funii la capatul moşiei, din sus, la drumul Vasîlcăului. Din 7 funii, 9 stînji ni ce ni s'au venit în parte noastră, am dat dums. trei funii, 9 stînji, şi am rămas noi cu trei funii di s'au îndreptat pietrile, după cum aratam mai sus. Şi așa ne-am învoit şi ne-am priimit noi cu ve-

chilul dums., pentru ca să nu mai dee vre-o pricină vre-odinioară, pentru această pricina. Din învoiala ce am avut am dat și noi această scrisoare ca, oricând ne-am scula vre unii din noi ca să-i facem vre-o supărare dums., să nu i să ție în samă, ori la ce giudecată vom mergi, fiindcă au fost cu voe și primirea noastră. Și la această învoială au fost înaintea hotarnicilor când ș'au ales dum. parte, care mai gios s'au și iscălit.

1789, Noemv. 25.

Eu Grigoraș Prodan am pus degitul, neștiind carte.

Eu Agapie Mâra am pus degetul.

Eu Iordache sân Samoil am pus degetul.

Eu Alecsandru sîn Pae am pus degetul.

Eu Dumitru Mâra am pus degetul.

Și această învoială s'au făcut înaintea noastră, și am iscălit-o și noi.

(Iscălitură :) Andronache Gane.

26.

(Pe o hartă a moșiei schitului Șerbești din județul Soroca, fost metoh al Dobrușii.)

Această hartă iaste făcută de mine întocmai și adevărată după stare moșiilor ce să arată într'însa, și spre încredințare ei am iscălit-o.

1790, Iuli 25 zile.

Constantin Perju, Vornic de Poartă.

27.

Prea-înălțate Doamne,

Jeluiesc milei Măriei Tale că eu de baștină di pi părinții mei sânt drept răzeș în moșia Răceștii și Ordășei de la Țint. Sorocii, și am a trage părți din numitele moșii di pi un Pintilie sân Andrișca, fiind eu lui Pintilie drept ginere de nepoată, și, rezlețindu-mă eu din Moldova, de mic, cu părinții mei, în Leșasca, unde acolo părinții mei de-a purure îmi spun că are părți de moșie în Răcești și Ordășei, și-mi zică că, de voi veni vre-odată la Moldova, să aibu a merge cu stăpânire la baștina mē în numitele moșii. Și, murind părinții mei în Leșasca, eu am tras iar la urma mē aice la Moldova, și, după ce am venit aice, mi-au știut neamul

meu cei mai mulți din străini și oameni bătrâni, arătându-mi că am stăpânire la numitele moșii, cum pe largu arată mărturie ce am de la o samă de oameni, afară de alții, cei mai mulți, care știu baștina mē părințească și strămoșească ce am în numitele moșii, care zic că, ori la ce giudecată vor fi chemați, vor mărturisi. Acum părțile mele din moșii le gasesc stăpânindu-se de un Ion și Mihai Guță și de un Mihai Sârbu, și stăpânesc cu nume că sânt neam din soacra-mē Pintiliasă; la care am dovada oameni martori că ei nu sânt neam, ci sânt niște acolisitori, și au intrat cu stăpânire în moșii c'on zapis vechiu a numitelor moșii ce l-au luat Guțeștii cu viclesug, la care am iarăși oameni martori, bătrâni, carii știu de pricina zapisului. Și, fiindcă Mihai Sârbu este de față, care stăpânește, că este strein, și eu, neamul cel mai de-aproape, sînt privitori, cu lacrimi mă rog Înălțimei Tale să te milostivești asupra mē, să nu rămân înstrăinat de baștina părințească și strămoșască, și prin giudecata Divanului să-mi aflu dreptate, și mare pomană a fi Măriei Tale.

Robul Mări Tale.

Simion, ginere de nepoată lui Pintilii sin Andreica, răzeș de moșie Răcești și Ordășei.

Dum. Vel Vor. za aprozi să-i scoți înainte dum. veliților boieri.

A. Donici.

'794, Iun. 20.

28.

Copie.

Adecă eu Maria Muntenița, fata căpitanului Ștefan Căldăruș, răzăș din mșoia Sămoleuca Mare și Samoleuca Mică, adiverez cu această scrisoare a mē la mîna nepoatei mele di frate, anume Maria, fata lui Gheorghe Căldăruș, ci o ține Nistor Munteanu din satul Sudarca, precum să să știe că di bună voia mē am primit-o părtașă la moșie, căzându-i-să, ca una ce mi-i dreaptă nepoată di frate al meu, să se împărtășască drept cu copiii mei câte cât i-a cădē analogul, ca niști frați, fără a avē vre-o supărare sau oprire di stăpâniri din spre răzășii mei în veci, nesfârșită, mergând după cum vor. Cari la facerea scrisorii aceștie s'au iscălit și răzășii mei, cari s'au întâmplat. Și pentru credință am pus numile și degitul, ca să se creadă.

Anu 1797, Oct. 13.

(Iscăliți :)

Eu, Maria Muntenița, fata căpitanului Ștefan Căldăruș, adiverez. Andronachi Rughi, drept martur.

Gavril Rudi, razăș.

Și eu am scris cu zisa Mariei Munteniței și supt iscălitură:
Toader Sârbul.

29.

Din porunca dum. Spat. Dumitrachi Ghica, fiind ispravnic la Țin. Sorocii, am fost rânduitu din porunca dum. ca să mărgu la o moșie a dumnului Stolnicului Costandin Canta din porunca gospod, anumi Stoicani, di la acest Țănut al Sorocii, fiindcă i s'au strămutat două pietri dispărătoare moșiei Ciorniței di către Stoicani dum. Stolnicului. Deci după poroncă am mărș la stare locului la chiotoare moșiei din gios di către Răsăritu Stoicanilor, s'au găsat o piatră vechi ruptă din fața pământului, dispărătoare di către Cîrîpcău i di către Ciornița i di către Stoicani, și, scoțându-să acē ruptă, s'au pus alta nouă în loc. Care piatră în vale satului Solonețul din sus di sat, și di acolo piatră s'au găsat oborită mai în gios, pi vali, în buza dealului; cari piatră disparte Stoicanii de Ciornița, fiindcă și la vechilii moșiei Ciornății am fost, ca să margă de împreună cu noi la punere pietrilor. Și, având alte trebuințe, mi-au dat voi ca să mărgu să li pui, că nu-i nicio pricină, și eu încă am dat acē mărturie după cum scrie mai sus la mîna dum. Stolnicului Costandin Canta. Spre încredințare la punere pietrilor am luat și doi oameni, anumi Vasăli Coșniță, Gavril sîn Postolachi, din sat Solonețul.

1798, Noemv. 1.

(Iscălitură.)

30.

Noi Costandin Alesandru Ipsilant Vvod, cu mila lui Dumnezeu Domn țării Moldovii.

Călugarii de la schitul Dobrușa de la Țănt. Sorocăi prin jaloba ce au dat către Domnie Mē au arătat cum că, pe moșia schitului fiind și puțină păduri, cu întâmplare vremilor ce-au fost, lăcuiitorii împregiurași, cum și alții, mergând și tăindu-o fără de socoteală, o au stricat cu totul, și și acum o tai și o stracă, încât n'au rămas să găsească lemn bun, de cē mai mică trebuință, și au făcut rugămintă pentru ca să poată rădica păduri, să li să de carte Domnii Meli, spre apărare pădurii ce au pe moșia schitului. Deci, fiindcă prin ponturile ce sînt pentru păduri să hotărăște ca pădu-

rile și codrii mari, pe unde vor fi, să aibă datoria neapărată stăpânii moșilor a pune păzitor, asemenea ca și luncile să fie apărute și să fie poprite de a nu să împrăștia după obiceiul norodului celui prost, pentru aceia iată li s'au dat această carte a Domnii Mele prin care li să dă voi ca să aibă a apăra pădurea ce va fi pe hotarul moșii schitului și să nu îngăduiască pe nimene, nici din lăcuiorii împregiurași, nici pe alții, a tăia și a strica copaci din picioare, iar, din copacii ce vor fi căzuți la pământ, să aibă voi lăcuiorii ce vor fi lipsiți de pădure a-și lua lemnile trebuincioase de foc fără de oprire și fără a nu să supăra cu ceriri de nimică, pentru zăciuală, după hotărîrea ponturilor și porunca Domnii Meli. Și dumv., ispravnici de Țânutul Sorocăi, de s'ar ispiti cineva din lăcuiorii a umbla cu vre-o împotrivire împotriva poruncii Domnii Mele, nici într'un chip să nu îngăduiți a urma într'altfel, ci să-i faceți să urmeze întocmai după hotărîre ce mai sus să arată, pentru ca, prin apărătura ce să va face, să să poată rădica și a se întemeia pădurea iarăși la loc precum au fost.

Lt. 1799, Săpt. 29.

(Pecetea domnească ovală vertical cu tuș roș, 1799.)

S'au trecut la Condica Visteriei.

Costandin Veisa ot Vist.

31.

De la isprăvnicie Sorocai,

Pentru Vasile, Iacov, Grigorie, Vasile, Grigorie i Vasile, morari, i Vasile prisacaru, liuzi care sânt dați prin carte gospod ca să fie pentru slujba sfintei mănăstiri Dobruși, întru nimică și cât de puțin să nu fie supărați nici la o havală de către nimeni. Poruncim și voă, zapcii ce sânteți rânduiți, ca să nu-i supărați.

L. 1799, Fevr. 14.

... Donici, Ban,

32.

Adică noi, monah Varlaam i Toader i Tănăsie și Simina, ficiori ai Doichiței, nepoți Măriuții, ce ne tragem din bătrâna Anastasia adeverim cu acest zapis al nostru precum să se știe că în moșia Olescani, în partea din sus Țânt. Orhei, având noi parte de moșie. baștină în bătrâna Anastasia, și de nimeni siliți fiind sau asupriți,

ci de a noastră buna voie am facut danie partea noastră de moșie ce se va alege, adica a opta parte din bătrâna Anastasia, Sfinției Sale părintelui chir Serafim, egumen sf. mănăstiri Dobrușei, și părinților călugari de acolo, pentru pomenirea noastră și a neamului nostru.

Drept aceia, de acuin înainte, hotărîndu-se moșia, stânjeni ce se vor alege să-i stăpâneasca numiții părinți ca pe o dreaptă ocina și moșie, și nimene din neamurile noastre să nu facă cât de puțină suparare numiților părinți, căci noi am dat danie numai dreaptă partea noastră. Și pentru mai adevărata credință ne-am pus numele și degetele. 1801, Iun. 1.

Eu monah Varlaam am dat danie.

Eu Toader, frate Sf. Sale.

Eu Tanasie, brat.

Eu Simina, brat lor.

33.

De la isprav. Țănutului Soroca.

Fiindca pentru agiutori și slujbele mănăstirei schitului Dobrușa sa-mi dați 12 liuzi scut[elnici], din care șese sânt cuprinși și prin cartea gospod. ce are mănăstirea, iar șase sânt dați de cătră dumr. boeri isprav[nici] ce au fost aici, din oameni străini ce au putut găsi mănăstirea, după cum s'au vazut și din răvaș, ca să nu fie supărați, fiind oameni străini,

Pentru aceasta iată și noi hotărîm prin acest răvaș ca pe acie 12 liuzi scute[nici] cu numele lor, după cum prin răvașele de mai înainte sânt arătați, întru nimica să nu fie supărați de către oricine, și ori cu ce biruri și havalele, ci vor fi asupra altor locuitori, pe numiții întru nimică să nu-i supere. L. 1801, Iul. 8.

(Iscălitura.)

34.

De la isprav. Soroca.

Ție, vornice din sat Plopui, pentru un herghelegiu și trei argați ce sânt la schit Dobrușa, întru nimică nu-i veți supăra, fiindcă, după poronca Măriei Sale lui Vodă ce este, s'au lăsat acești, să fie spre slujba schitului. L. 1801, Dechv. 17.

(Iscălitură.)

35.

De la isprăvnicie
cătră dum[nea][u]i... Ion Geonat și catră Constandin Dahnovici.

Aice au arătat Vasile Munteanu cum că în sat Rughii ar fi având și el parte de moșie de pe maică-sa, care par[te] acum s'au luat venit de la dum. Jicn. Ioan Buhuș. Dar, acum, vrând ca să-și știe care-i iese dreaptă parte sa, și-au adus și scrisorile ce li are pentru partea sa. Deci vă rânduim pe dumv. și vi să scrie ca să mergeți la fața locului și să cercetați toate scrisorile, atât numitului jăluitar, cât și a răzășilor de acolo, și pentru care parte să va dovedi cu bună încredințare că are jăl[ui]t[orul], să o alegeți deosebit de a celorlalți răzeși, dând și mărturie în scris la mâna lui, arătătoare, în stâneni, de lângă care i să va alege, care iscăbindu-o dvs. și adeverind-o și răzășii, să vie cu dînsa aicea ca să i să încredințeze și di isprăvnicie. Iar, născând vre-o pricină între dînșii, și, neputând da dumv. sfârșit după cum mai sus vi se scrie, apoi, iarăși cu mărturii în scris de toată curgirea pricinii, să trimiteți aice pe amândouă părțile ca să li se dea hotărîre de aice.

1802, Iulie 31.

(Ađaus de altă mână.) .

făcînd și hartă de starea locului.

36.

Țănutul Sorocai.

La cercetare ce din poroncă am fost rânduim sa fac moșiei Vorăncău ce este la acest Țănut al Sorocăi, a sfintei mănăstiri Gołăiei, ce să împresoară di spre moșiile megieșite, mi-au arătat vechilul mănăstirii și scrisori pentru părțile ce ari mănăstirea în trupul moșiei Stoicanii. Însă un suret de pe un zapis de dănie sârbăscu din anii 7118, Mart 2, de la o Ileană Mihăileasa, fata Stoicăi din Stoicani, cu tot venitul și cu un iaz și cu loc de moară ce să va alege parte sa din parte tatălui său Stoica, ca să fie supt ascultare sfintei mănăstiri a lor de la Soroca, unde esti hramul Sfântului ierarh Neculai, ce să află supt ascultarea mănăstirii Vato-pedii din Iași. Au mai arătat un suret de pe o carte gospod de la Costandin Movilă-Vodă, iarăși din anul 7118, Mart 15, ce întărește zapisul acei Ileană Mihăleasai, ce este dănie sfintei mănăstiri.

Au mai aratat un^u suret de pe o carte sârbasca de la Domnul Ștefan-Vodă, din anii 7120, Fevr. 18, și iarăși întărește sfintei mănăstiri ce sa chiama a lui Golie Logofat, ce este mitoh al sfintei mănăstiri Vatopedului de la muntele Afonului, toată parte câtă sa va alege a Ilenii Mihăleasa, cu iaz și cu locul de moară pe pârâul satului. Au mai arătat alt zapis, din anul 7255, Apr. 1, de la o Marie fata lui Ionu Moschici, de danie sfintei mănăstiri Goliei, o parte de moșie din Stoicani, unde mai are și sfânta mănăstire moșie dimpreună cu dînșii, și arată că și ei o ari de la moșul său, și moșul său o are de la un Vasăli Ponici, feciorul Mariei ; care zapis l-au dat la sfânta mănăstire, ce-i din anii 7181, Mart 9. Au mai arătat alt suret, de pe un ispisoc de la Domnul Vasăle-Vodă, din anul 7155, Săpt. 17, ce iarăși întărește Ilenii Mihălesii din Stoicani cu heleșteu și cu loc de moară, cum și o poiană ce-i în hotarul târgului Sorocăi, iarași, unde să află acmù schit cu hramul sfîntului ierarh Neculai, și acest ispisoc întărește părțile mănăstirii, cum și altă sâliște tot de la acest Țănut, după cum pre largu arată ispisocul, și zăci că hotarul poenii merge din heleșteu Popii până în drumul Stoicanilor. Au mai arătat și o carte gospod, de la Domnul Costandin Moruz-Vodă, din anii 1778, Ghen. 24, ce poroncește ispravnicilor de atunci, după jalba ce au dat părinții de la manăstirea Goliei că li s'ar fi împresurat moșie Stoicani de spre moșiile megieșite, dar nicio urmare nu s'au făcut acei cărți, cum să vede și dintr'aceste scrisori, s'au cunoscut că mănăstire are parți în trupul moșiei Stoicani, cari Stoicani să află stăpânindu-să acmù de dumnelui Ban Costachi Canta și de niște răzăși, și îi are cu orândă luați Sărdar Panaite ; care ne-au zis să ne arate scrisorile, făcându-i știre stăpânului moșiei, și, așteptând atâta vreme, nu au mai adus scrisorile Stoicanilor, să vedem de la cine o are cumparată acē moșie, să pot alege părțile mănăstirei. Și la cercetare moșiei Vorâncăuților s'au găsit că încă Stoicanii mai împresoară o bucata de moșie din hotarul Racovățului, a dumnelui Paharnicului Grigoraș Costachi, care să arată la harta ce s'au închipuit la slovele *N* și *S*, și, după cercetare ce s'au făcut la stare locului, am dat aceasta marturie la mâna vechilului ca să-și caute dreptate la luminatul Divan.

1802, Sept. 24.

(Iscălitură.)

37.

Fiindcă schitul Dobrușa a mănăstirii Pobratii au adus predum. Spatar Manolachi Donici hotarnic, și au hotărît moșia Dobrușa, și după mărturia ce au luat schitul s'au giudecat câteva rânduri cu răzășii din Răcești și prin anaforă s'au luat sfârșit, deci, nepuțând eu însumi ca să merg la Iași, am făcut vechil și deplin raspunzător pe fratele Tarasie de la schitul Dobrușii, dându-i și scrisorile mănăstirii, ca să judece cu acei răzăși.

Antim, arhimandrit ot Pobrata.

'803, Ghenar 13.

38.

Noi, Alecsandru Constandin Mörüz Vvda, cu mila lui Dumnezeu Domn țării Moldovăi. Cinst. credincioși boerii Domniei Mele, dum. Sărdar de Orheiu i Dimitru Jărdan Vornic de Poartă, sănăt[ate]. Să faci știri că dum. Manolachi Donici biv Vel Spătar au făcut aratare Domniei Mele că la Țânt. Orheiului ari o moșii anumi Vorotețul, carile să împresoară de cătră megieși, și osăbit să răzăsește la un capăt și cu moșia Bușăuca, ce esti a dumisali Vel Logofăt de Țara-de-sus Mihail Sturza, între cari moșii pietrili despărțitoare lipsesc, numai două pietri hotară despărțitoare ar fi rămas la acel capăt pre la colțuri, și, trebuința cerșând ca să pui pietri despărțitoare amândouă părți, atât dum[nea]lui Vel Log. Mihail Sturza, cât și dum. Spat. Manolachi Donici, înaintea dumsali Vel Log. de Țara-de-gios Costachi Balș s'au priimit și s'au mulțămît ca să să dè linii drepti, adică dintr'o piatră ce este chiotoare și colț la capătul moșiilor de sus numite și păra în ceialantă piatră ce esti chiotoare și colț moșiilor, și așa să să despartă. Drept aceia, dum. Sărdar ca, dinpreună cu Vornicul de Poartă ce s'au rânduit hotarnic, de aice să să rânduiască și din mazălii acelui Țânt. pe cari-i veți socoti că sânt oameni cu înțelegire și cu știință la hotărît, ca să margă la stare numitelor moșii, undi, fiind di față atât vechil din partea dum. Spat. Manolachi Donici, cât și vechil din partea dumisali Vel Log. Mihail Sturza, cât și alți răzăși i megieși, fișticarii cu scrisori, dovezi ce vor fi având, să facă cercetare foarte cu amăruntul tuturor scrisorilor ce vor fi, ca mai d'întăi să afle și să dovediască celi drepti și adevărați margini a numitei moșii după hotarâle ce vor fi umblat din vechi, și, măsurându-o cu stânenul, atât în lung pe amândouă marginili, cât și în curmeziș,

pre la capite și prin mijloc după cuprindere scrisorilor, scoțându-o de sub toată impresurarea ce va fi pătîmind, de cătră moșiile megieșite, după cari să dă și linii drepte între moșia Vorotețul, a dums. Spatar, și între Bușăuca, a dums. Vel Log., din piatra ce esti colț par în ceailantă piatră ce iesti colț, stălpind și cu pietri hotară pre la locurile ce va cere trebuința și va fi dreptati, atît între moșiile Vorotețul și Bușăuca, cît și de spre alte moșii megieșite cu moșia Vorotețul. Și așa, cu chipul arătat, alegându-să și despărțindu-să, să dă și mărturii hotarnică în sămni și în stânjeni, iscălită pe obicei atît de toți răzășii i megieșii și de rânduții hotarnici, cît și de cătră dums. Iar, născând pricină la hotărît, la locul acel de pricină cu pietri să nu stălpască, ci, făcând mărturii cu aratare pricinii pre larg și hartă închipuită de stare locului, vor veni la Divari, și de aice să va da hotărîre precum va fi drept.

L. 1803, Mart 20.

(Pecetea domnească octogonală lungăreață cu tuș roș, 1793.)

... Logof.

39.

Prè-înălțate Doamne,

După jaloaba ce am dat-o Înălțimii Tale la Fev. 27, am fost rânduți pren cercetare Divanului în doă rânduri pentru pricina de giudecată ce avem cu Sfinție Sa părintele egominu di mănăstire Golia pentru moșia Stoicani de la Țant. Sorocăi. Și, mai intrând noi și, la al treile Divan, ca să ni să dei curmare pricinei de giudecată, și după cercetare ce am avutu au hotărîtu dmr. veliții boeri ca să fie și scrisorile dumisali Pah. Gligoraș, fiindcă moșia dumisali Racovătu să megieșeste cu Stoicani, și, din pricină că scrisorile dumisali Pah. n'au fost față, nu s'au dat curmare pricinei, și, puindu-ni-se soroc ca să li afle la 15 zile a lunei lui Aprilie, care noi după poruncă am venitu, și stăm în cheltuială, și Sfinție Sa părintele egominu ne totu prelungește, cu lacrimi ne rugăm Mării Tale ca să fii milostiv asupra noastră săracilor și să fim puși la cale di spre egominul mănăstirii Golii, și a fi mare pomană Mării Tali.

Arată că au suparare de cătră Sfinție Sa părintele egominu di sfânta mănăstire Golie, arătând că ar fi impresurându numiții răzăși

Robii Mării Tale Iacobu Prodan, Neculai Boldescu, mazâl, biv căpt. Mihălache i Neculai

moșie de a manastirei, sa roaga Bratu, Agapiei, nepot lui Pro-pren cercetare Divanului să fie dan, de la Țănut Sorocii. .
puși la cale. .

Nr. 296. Dum. Vel Vor. de aprozi, prin cercetare dumnealor
veliților boieri să se puie la cale. L. 1803, Apr. 23.

40.

Di la is. Soroca.

Cătră cinst. d-l logof. Vasile Boțan. Acest Vasile Munteanu, aducându-ne luminata cartea gospd. ca să facă cercetare pricinii ci-are cu răzășii din moșia Tătărauca, că, având el o a cinci parti în trup moșii Samuleuca di pi maică-sa și nu l-ar fi îngăduit nicicum, ca să-ș stăpânească dreaptă parte sa ce are, ci este alături cu par-tea acestui jăluitar, iar, di spre răzășii di Samuleuca, s'au învoit, care are și carte di învoială di la această isprăv[nicie] în vreme duml. Banului Arghire Cuza, iscălită când au fost dregător la Țin[u-tul] acesta—, pentru care iată se scrie ca să mergi, undi, fiind față amîndouă părțile, și să faci cercetare foarte cu amăruntul pricinii aceștie, cercetând și din alți care vor fi mai din vechi, pi undi au stăpânit această parte, și, aflând tot adivărul, în frica lui Dumne-zeu, atât prin scrisorile ce vor avè, cum și din vechi răzășii ce stăpânesc acolo, și să i se pue și pietre hotară, făcând și mărturie hotarnică, iscălită di toți răzeșii, că s'au învoit ; care hotarnică să să aducă aice, ca să să încredințeze și cu a noastră iscălitură. Iar, când s'a naște vre o pricină, atunci pietre hotară să nu se pue, ci numai mărturii în scris di toată curgerea pricinii să să dè la parte ci să va cădè, făcând și hartă di stare locului, cu care mărtu-rie viind aice, să va da hotărire.

'803, Mai 8.

(Isclitură neceteața.)

41.

Prè-înălțate Doamne,

După atâte jalobe ce am dat Înălțimii Tale, cu atâta rugaciuni am supărat pi cè nemărginita și cu totu prè-buna milostivire Înăl-țimii Tale la pricina de giudecata ce avem cu dumnealui Ban Con-standin Canta, pentru moșie Stoicani ce o avem de baștină cu scrisori și cu vechi stăpâniri la Țănt. Sorocii. Unii din răzașii noștri

și alți neamuri ș'au vândut părțile lor răposatului Vist. Ianache Canta, parintelui dumisali Ban Constandin Canta, cu care vînzare ne-au împresurat mult loc din baștina noastră, a celor cari n'am vîndut. După care ne mai putînd noi să fii atîta strîmbatati, prin jalobi ce am dat la vremea aceia, fiind încă în viață răpos. boer, s'au sorocit cu soroc gospd. ca să vie la Divan, și n'au venit, nici vechil nu ș'au trimis, și am rămas păgubaș de multa cheltuiala ce am făcut și de părțile noastre ce s'au împresurat în vînzările acelor vînzători. Apoi, după răposare dumisali Vist. Ianache Canta, au ramas părțile vînzătorilor în stăpînire dumisali numitului Ban Constandin Canta. Prin jalobili ce am dat ne-am rugat ca să avem protimisis ca sa putem răscumpara părțile vînzătorilor, dupa cari jalobi s'au sorocit pe dum. Ban în vr'o 2 rînduri ca sa vie la Divan, sa ni sa dea hotărîre cè desăvârșită. În trecuta vreme, gasind pe dum. Ban venit aice în Iaș la luna trecută, Mai 11, am dat jalobă Înălțimii Tale di iznoava, cu multă rugăciune, ca să fie oprit aice pără cînd ni se va da cè desăvârșită hotarîre, cu domnescul Mării Tale Divan. Dum., cautînd chipuri asupra sărăcii noastre, n'au vrut să stei însuși în giudecata Divanului ș'au orînduit vechil în locul dum. pe dum. Pah. Petrachi Cazimir, și au lipsit de aice. Dupa aceasta numai odată au intrat în cercetarea dumisali veliților boeri, unde prè puțină cercetare ni s'au facut, că, fără sa ni se cerceteza toate scrisorile i dovezile ce avem, au poruncit ca sa facă carte de giudecată dums. Banului. Și apoi îndată au lipsit și dum. Pah. Cazimir, la țară.

Prè-înălțate Doamne, daca noua, ticăloșilor, scrisorile, nici dovezile ce avem nu ni s'au cercetat, apoi ce dreptate putem găsi noi asupra strîmbatații noastre? Cu lacrimi ne rugăm să ni pui soroc gospd. la Sfîntul Dimitri viitor, să venim amîndouă părțile la acè vadè, ca să ni sa dei hotarîre de catră însuși Maria Ta, iar pără atunce ne rugăm fa-i luminată poruncă ca sa nu să facă carte de giudecată, și apoi, precum să va face cu cale și cu dreptate de catră Măria Ta, vom rămânè mulțumiți.

Robii Înălțimii Tali: Iacob Prodan Post. i Sămion Prodan, mazâl, Neculai Boldescu, mazâl, Grigoraș Jurajcu, cu alți ai noștri rași di moșie Stoicani, ot Țanutul Sorocii.

La dumn. Vel Logofăt al Țării-de-gios.

(iscălitura.) 1806, Iuni 8.

·Noi Alexandru Costandin Moruz Voivod, cu mila lui Dumnezeu Domn țării Moldavii.

De vreme ce jăluitorii aceștia, pentru pricina cuprinsă prin jaloaba aceasta, cer ca să mai aibă giudecată la Divan cu dumnealui Banul Constantin Canta, drept aceia și această a noastră domnească carte să pune soroc dumisali Banului Canta ca la 26 a viitoarei luni Oct. negreșit să se afle la Divan cu toate scrisorile și dovezile ce va avè, ca să să dè cè desăvârșit hotărîre pricinei aceștia. Iară, dacă la sorocul arătat nu va fi următoriu a veni și va prelungi mai mult, va fi supărat cu om domnesc.

L. 1806, 11 luni 12.

(Pecete domnească octogonală, vertical, cu tuș roș.)

42.

Liuzi.

Iftimi Mustață.

Constantin.

Neculai Beschieri.

Toader Beschieri.

!Leonti.

Ioniță Hangan.

!Ioniță, cumnatul Hanganului.

Dânilă Iancov.

Hristea Berzul.

Vasile Cuți.

Dumitru Boiangiu.

Grigore.

Nechifor Olaru.

Chiriac.

De la isprav. Sorocăi.

Zapcii cei veți fi orînduiți cu orci slujbă și porunci de la isprav. pe acești liuzi ce sînt arătați mai sus, fiindcă sînt lăsați pentru slujba mănăstirei Dobrușa de atîta vreme, iată și acum vi se poruncește la orice havalele se vor rîndui de la isprav. asupra altor lăcuitori; pe dînșii întru nimic și cât de puțin să nu-i supărați, ca să poată căuta de slujba mănăstirei. Căci oricare din zapcii se va arăta împotrivitor poruncii și va veni jaloaba de la egumenul mănăstirei că tot li se face supărare, atunci pe unii ca

aceia, aducându-să aice la ispravnicie, vor lua necinste, ca' niște nesupuși poruncii isprăvnicești.

'808, Iun. 2.

...Spat.

43.

De la isprăvnicia Soroca.

Cătră ocolaș de la ocolul Câmpului-de-gios i alți zapcii ci veți fi rânduți la acel ocol. Pentru patrusprezece oameni ci are scutelnici schitul Dobrușa, pentru slujba schitului, vi să poruncește într'o nimică și cât de puțin să nu fie supărați.

'803, Oct... 1.

(Două iscălituri.)

44.

Di la ocolaș ot Câmpul-di-gios.

Vornici și lăcuiorii ot satul Răcești, ați văzut poronca ispravniciei pentru scutelnicii mănăstirei Dobrușei, Onofrei Borșa. Pentru aceasta eu poruncesc, al doile, îndată ce veți primi răvașul acesta, să nu îndrăzniți ca să faceți supărare numitului scutelnici Onofrei Borș, niciun fel de supărare să nu faceți.

L. '815, Noemv. 28.

45.

Cu plecăciune sărut blagoslovitoare dreapta Sfinției Tale, părinte Serafime.

După raport ce-am dat dum[isa]le C. C., și au venit răzoluție ca să vă luați pe giugari. Că de mine mai înainte, precum am zis, n'au fost proprit, nici l-am știut când au venit.

Deosebit, poftesc pe Sfinție Voastră pentru Petre ce ține pe Botezata, că să-i așezați unde veți socoti, că casa în care au șezut o dă unui ficior, și până la venirea... să nu-l găscă în casă, ci să pui pe feciori, și are voie să se ducă, și, de socotiți Sfinție Voastră, să-l puneți la crășma la Leorda, precum au fost.

'815, Apr. 1.

(O iscălitură.)

46.

Adiverez prin această scrisoare că dumnealui fratele meu, Spatar Petrache Cazimir, având o moșie în oblastie aceasta a Basarabiei, anume Stoicanii, la Țânutul Sorocăi, și voinde a o vândea de veci, m'au poftit pe mine ca să-i găsesc mușterei și să o vând cu prețul ce să va pute mai folositor, precum adiverează și însăș scrisoarea dumisali de vechilâc ce îmi trimite, care iaste din velet 1817, Fevruarie 10. Și, după cercare ce am făcut spre aceasta de a afla mușterei, prețul acel mai de mulțămire, adevă patru mii galbeni olandezi, dându-i Sfinție Sa preotul Vasilie i dumnelor Jacob Prodan post. i Jacob Mireanu și Gheorghe Coșciug, am vândut dumilor sali în prețul acesta cu bună voe și priimire mē și a numiților cumpărători, moșie aceasta Stoicanii, cu toate acareturile ce să află pe dânsa (bez parte răzășilor, ci iaste osebită, stâlpită și hotărîtă, în care parte a răzășilor au și dumnealor numiții cumpărători parte de răzășie). Și, priimind de la dumnealor toată soma galbinilor deplinu, le am dat și acest zapis de vânzare din parte mē, împreună cu toate celelalte scrisori cîte au avut dumnealui frati-meu pe această moșie, atât vechi, cât și nouo, asemenea și scrisoare de vechilâc din parte dums. frățini-mieu. După care dumnealor numita moșie de la Sfeti Gheorghei viitor anului curgător sânt volnici a o lua întru deplină stăpânire, și, ca pe o dreaptă ocină și avere a domnilorsali, să o stăpânească, atât dumilor, cât și clironomii dumilorsali din neam în neam, cu nestrămutare. Și, fiindcă vânzarea numitei moșii către dum[nea]lor au fost cu această tocmală, adică, că o cumpără în putere scrisorilor ce li s'au dat pe această moșie, apoi, dacă va urma vre-o pretensie, sau că va fi impresurând această moșae pe altă moșie megiesită, sau că celelalte moșii de prin pregiur vor fi impresurând pe moșia aceasta, la această întâmplare sau folos, de va urmă, cu adăogire de loc către această moșie, sau, din potrivă, de va lipsi ceva, atât eu nu am să pretenderisesc nimic de la dumilor pentru acel folos ce va fi, cum nici dumilor iarăși nu au să pretenderisască nimic de la mine pentru aceia ce va lipsi, rămâind mulțămite amândouă părțile în învoiala și tocmala aceasta. Și spre încredințare încredințaz cu iscălitura și pecete mē, adevărindu-se zapisul acesta spre mai multă întărire și de către Departamentul al 2-lea al Ocârmuirii oblastii aceștia.

În Chișinău, anul 1817, Martie 3.

(Pecete mică de ceară roșie.)

47.

'Departamentul al doile ocârmuire oblastii Basarabiei, presudstvie giudecătorească.

Nr. 746. Spre a se încredința zăpisiul acesta, având jaloabă în scris de la dumlui Spat. Panaite Cazimir, care au înfătoșat și scrisoare de vechilimie de la fratele dumisale, Spat. Petrachi Cazimir, cu care îl imputernicește a vindi de veci moșie Stoicani de la Țânt. Soroca, pe care prin bună tocmală arată că au vândut-o cumpărătorilor cuprinși în zăpisi, în prețul de patru mii galbeni, cu priimire amânduror părților ca să se urmeze întocmai cuprinderea lui s'au întărit cu iscăliturile cilenilor și punere pecetii împărătești. În Chișinău, anul 1817, luna Mart 15 zile.

Sovietnic Gheorghii Donici.

Secretar Crușovan.
Stolnacialnic Bobeică.

48.

Scrisoare ci au arătat monahul Varsanufie, vechilul mănăstirei Dobrușa din oblastia Basarabiei, pentru un loc de casă de aicea din orașul Eșii, di la vale de biserica Vulpe.

Nr.	'Veleat.	Luna	
1	1797	Ghen. 26	Adeverință de la departamentul Pricinilor Străine dată lui David Tătarul, sudeț, ca un străin ce este, pentru un loc de casă ce-l are zestre de la soacră-sa Tarsia la mahalăua unde biserica Vulpei, care și soacră-sa împreună cu casa l-au avut cumpărat de la Gavriil Cupce drept 100'lei, în anul 1796, Sept.
2	1798	Avg. 6	Zăpisi de la Smarandă, fiica Taisiei Gerociei, și soțul ei David Tataru, cu care a vândut lui Daniil Bontaș un loc de casă în mahală la biserica Vulpei, drept o sută cincizeci lei, care loc și maicii sale i-au fost cumpărată de la Gavriil Cupcea, și la arderea casei i-au ars și zăpisiul cu alte scrisori, și prin cercetare i s'au dat carte de stăpânire, adică ce de sus arătată.

- 3   1798   Dech. 18   Zapis de la Daniil Bontăș, calfă de petrari, cu care locul arătat s'au vândut preotului Neculai de la biserica Sf. Neculai cel Nou drept 120 lei.
  - 4   1798   Dech. 31   Zapis de la preotul Neculai, cu care locul arătat l-au vândut Stolnicului Ioan Cheșcu, drept 150 lei.
  - 5   1800   Apr. 26   Scrisoare de la Stolnicul Ioan Cheșcu, cu care locul arătat l-au dat în schimb lui Ștefan, feciorul preotului Partenie, pentru alt loc mai din gios și 300 lei, încredințată fiind și de Divan.
  - 6   1808   Maiu 30   Scrisoare de la preotul Partenie ot biserica Sfintului Atanasa și Chiril, cu care locul arătat l-au dat danie schițului Dobrușa, ca să-și facă mitoh.
  - 7   1819   Ian. 18   Scrisoare de vechilimè de la egumenul Dobrușei, adeverită de dicasteria Chișinăului.
- Această scrisoare au arătat: 1820, Avg. 13.

(Iscălitură.)

Unsprezeci scrisori, cu hotarnică cu tot, am primit de la părinți Varsanufie, vechilul mănăstirei Dobrușei, a locului din Iași, ce i l-au dat mănăstirea schimbu, pentru parte mè de moșie Ordășei de peste Prut. Și, fiindcă le-am luat toate scrisorile locului și n'am să mai eu nimica de la mănăstire, i-am dat acest sănet, întru care am iscălit mai gios, puind degetul.

1820, Sept. 27.

Eu, monahia Macarie de la Varatic, adeverez.

49.

Arhierească blagoslovenie trimitem Preacuvioșiei Tale.

Scrisoarea Preacuvioșiei Tale din 20 a trecutei luni Noemvrie la 10 a următoarei luni am primit prin poșta Hotinului. Am văzut cele însemnate pentru o Țigancă, fiica lui Timotei Ciobotaru, drepti robi ai Mitropoliei Moldovei, ce au trecut în oblastia Basarabiei și se află la satul Vornicenii din această oblastie, că, încurcându-se cu un Țigan al mănăstirei Dobrușa, au săvârșit și înso-

țire prin legătura tainei cununiei, și că, această pricină împedecând desfacerea Preacuvioșiei Tale de Dobrușa, faci cerire ca împreună cu fapta să iertăm și pi Țiganca arătată. Deci, măcar că fapta aceasta a însoțirii fără știrea și voia noastră nu se putea urma, însă, pentru hatârul și mijlocirea Preacuvioșiei Tale, trecând cu vederea nepotrivirea urmării, iată închidem acestei carte de afierosire vecinica mănăstirii Dobrușa pe numita Lupca ce a fost roabă Mitropoliei noastre, știind că, pe lângă nădejdea ce nu în zadar o ai către noi, de-acum vei avea și credința și dragostea care nedespărțiți tovarăși sânt cu nădejdea. Și de primire vom avea răspuns.

Al Preacuvioșiei Tale părinte duhovnicesc.

Veniamin, Mitropolit Moldovei.

Hârtie alta pentru afierosire nu am avut aici.

1821, Dechv. 10.

50.

Copie.

D I I A T Ă.

De vreme ce prin cè întâi zidire au intrat păcatul în lume și printr'însul moarte, despre care nu iaste cu putință a scăpa nimene, aceasta dar înfricoșându-mă și pe mine mai gios iscălitul Ioan Metaxă, doctor, am poftit la casa mē pe dumnealor Căminariul Gheorghe Hagi-Pascal, dvoreninul Neculai Stamati și Ioan Capi-chehaia, în ființa carora am alcatuit această de bună voia mea duhovnicească diiată, în care arat cele mai de pe urmă a' mele povățuiri pentru cele următoare, după eșirea mē din viață. Având toate simțările mele întru deplină întregime cunoștinței, asămene și graiul gurii mele în curățenia sa, mărtorisesc pe sine-mi totdeauna păcătos, cerându-mi ertăciune de tot creștinul, urmând și eu din partea mē asemenea, și zic:

1. După eșirea mē din viață soția mē Anastasia rămâne deplin stăpânitoare pe toată averea mea mișcătoare și nemișcătoare, urmând cu celi nemișcătoare întocmai după învoiala făcută acum, anul 1821, Noemvrie 26 zile; asupra căroră soția mea pentru buna ei petrecere și chivernisire se va pune la cale de către episcopul meu, dumnealui pomescicul Gheorghe Botezatu, ca cel ci esti ales și lăsat de cătră mine însuși deplin episcop purtător de grijă asupra a toată averea mē ci rămâne după trecerea mea din viață.

2. Soția mè Anastasia va uni cătra sine pe fiul său Tanăsache ca să trăiască la un loc, carele, dupa neapărata sa fiiască datorie ci are a păzi către maică-sa, să îndatorește a fi supus ascultării la toate poruncile ei, îngrijindu-să cu toată vârtutea ca să sporească averea ei, iar să nu să răsâpască, și, când din potrivă nu va urma cătră maică-sa după povățuirea mè, arătându-să împotrivor ascultării, împrăștiind averea ei, atunci rânduitul epitrop sa aibă toată voia a-l departa cu totul a să mai putea amesteca la cel mai mic interes a maică-sa.

3. Soții mele Anastasia i să poruncește de cătră mine ca în fieștecare an să aibă a da pentru pomenire sufletului meu la mănăstirea Dobrușii, unde să prăznuește hramul Sfântului Erarh Nicolai, una sută cincizăci lei din însuși venitul acii a patra parte ce am stăpînit-o și acum am lăsat-o în stăpînirea ei. Osăbit mai sporindu-să prin giudecată vre-o parte neamului acestue de niscai alte moșii afară de aceste ce sînt de față, să aibă a trage după analoghie a patra parte ce mi să cuvine, și la mănăstire tot această somă de o sută cincizăci lei să aibă a da.

4. Iar, după săvîrșire din viață și a soției mele Anastasiei, apoi clironomii ei, fiică-sa Mărioara, soția dumnealui Gheorghe Dracu, fiica sa Sultana, soția dumisale Gherghe Botezatu și fiul său Tanasache, să îndatorescu a plăti la arătata mănăstire fieștecarele câte una sută lei, socotindu-să câte trei sute lei pe tot anul în veci din venitul acei a patra parte, spre pomenirea sufletului meu și a soțiilor mele și a tot neamului. Iară carile dintr'acești trei clironomi s'ar împotrivi a plăti analog aceștii de mine fagăduitei afierosire, atunci sfânta mănăstire să aibă toată voia a vinde analoghia acelui cui va vrè, și să-și îplinească soma de trei sute lei.

5. Întâmplându-să ca vre unul din clironomi să fie silit de vre-o nevoie a vinde partea sa de clironomie de veci, sau a o schimba cu cineva, atunce la vânzarea aceia sau schimbul ce ar face, sa fie cu îngrijire a pune la cale pentru acè una sută lei a să plăti în veci, ca să nu să isterisască mănăstirea de întreaga somă a trii sute lei ci să arată mai sus.

6. Diatele mele cele mai înainte, facute din anul 1812, Ghenarie 1, care să află supt păstrare la feluri de locuri, fiindcă de atunce până acum au luat prefacere într'alt chip, niciuna dintr'insele nu mai au putere, ci rămân răsuflate, și numai această de acum scrisă a mè diată rămâne întru toț temeinică, împuternicită

în tot locul și giudecătorie. Osăbit și pentru o vechilimè ce am dat din partea mea dumisale porucicului Fadei Hâjdău, cu care să să poată înfățoșa la giudecătorie cu fiul meu și ginerii, spre a putè ceri dreptul mieu după pricinele ce urma atunce între noi, deci, fiindcă acum ne-am învoit și nu mai am asupra dumnealui nicio pretenție, acè a mè dată vechilimè atunci, de-acum rămâne fără nicio lucrare. Iar spre credință iscălesc cu însuș mâna mè, rugând și pe dumnealor cinstiți și vrednici de credință martori de au iscălit.

În satul Hrușavăț, în Țanut Hotinului, anul 1821, luna Dechem-vrie 1 zi.

Ἰατρός Ἰωάννης Μεταξᾶς.

Niculi Stamati.

Ἰωάννης Καπικιάας.

Svidetel sego titularnăi sovietnic Volânovschi.

Fiind poftit de fiul duhovnicesc răposat Ioan Metaxà, m'am iscălit la această danie: ierei Ioan, duhovnic dumisale, ot satu Larga.

51.

Cu plecăciune și cu evlavie mă închin Cuvîșiei Voastre, împreună și Sfântului Sobor.

Încă la anul 1821, săvârșindu-se din viață pomescicul din Ținutul acesta, trăitori în satul Grușavățul, doftorul Ioan Metaxà, până încă se afla într-o toată întregimea minții și a dreptei sale cunoștinți, poftindu-ne la casa sa, atât pe mine și pe moșul meu Căminariul Gheorghe Hagi-Pascali, cât și pe dumnealui Ioan Capichihae, au alcătuit diata în limba grecească, și tot în acè cu tâlcuire în dialectul moldovenesc, scrisă de către noi după a lui bună voință spunere și arătare, cu unire și a soției sale Anastasia, cărora cetindu-li-se în ființa a toată casa sa, s'au iscălit de către el însuși cu mâna sa, încredințându-se aceasta și cu a' noastre iscălituri marturi, cum și de duhovnicul său, a cărie cuprindere între altele urmează a zice că elu pentru a sa vecinică pomenire îndămorește pe clironoama lui Anastasia ca pe tot anul să fie datoare, până la moartea ei, a da la mănăstirea Dobrușa câte 150 lei pe fieștecare anu la ziua îngropării numitului Metaxà, din veniturile părților lui de moșii, ce are, câte o a șesea parte, în Hrușavățu, în Tulbureni, în Pășcăuți, în Cerlina Mare. Iar, după

săvârșirea din viață și a bătrânei soției sale Anastasia, atunci fiii ei, întrând a stăpâni părțile arătate ca niște clironomi, să aibă a-i răspunde îndoii, adică pe tot anul câte 300 lei la acă mănăstire, din neam în neam. Așa dar, după această rânduială alegându-și și epitropul, pe ginerele său dumnealui pomescicul Gheorghe Botezatu, ci se află cu șederea tot în numitu satu Hrușăvățul, l-a orânduît ca să o aducă în împlinire aceasta a sa jertfire întocmai după a dieții cuprindere; care diată au și încredințat-o în mâinile sale și se află și până în ziua de astăzi. Iar pricina din care până acum nici întru o lucrare nu s'au pusu, să vede că mănăstirea de la nimeni până acum nicio știință n'au luat, numai din neîngrijire clirnoamei, și a fiului și a fiicelor (sau, să zic și așa, se vede că dumneaiei și-au ștersu din minte că pe acelaș drumu are a merge și a da răspunsu dreptului giudecător, de vreme că au rămasu într'o așa adâncă tacere). Eu, aducându-mi aminte și întrebând despre aceasta pe dumnealui epitropul Botezatu, carele pliorforisindu-se am înțelesu înpregiurările a diaforiei, și că în sfârșit mănăstirea, precum mai sus am zisu, nicio știință n'a avut până acum de la nimenea. Și, ca unul ce am fostu poftit dimpreună și cu alte fețe de către pomenitul Metaxă, de am iscălit marturi, după datorie nu lipsescu cu cinste a face cunoscut din parte mè ca să pue la cale a cere de la epitropi, atât pe anii trecuți, cât și înainte, pe temeiul sfințeniei dietei, iară de primire acestei scrisori să aibu cinstea răspunsului Cuvioșiei Voastre și a Sfântului sobor.

Al Cuvioșiei Voastre, împreună și Sfântului Sobor, în Hrs. plecat fiu sufletesc,

Neculai Stamati.

Hotin,
1823, Sept. 30 zile.

Eu mă aflu cu șederea în Hotin, și sânt cilen la giudecătoria Ținutului acestuia.

52.

Vornici și voă oamenilor de la satul Răcești. Părinții di la mănăstirea Dobrușa se jăluiesc că, având pădure pe moșie mănăstirei, după cum dau alte sate avaet, când ridică lemni, voi nu dați și sânteiți înpotrivitori.

Iată vă scriu, și după obicei să plătiți când veți lua lemni.
Căci, de-mi va veni jalbă pentru pricina aceasta, atunci nu veți
petrece bine.

(...) Noemvrie 20.

... Post.

53.

Act de danie
pentru schitul Coșelauca din județul Soroca.

(Pajura Imperiului rus în timbru
pentru acte notariale. Prețul șase
ruble.)

(Act scris pe o jumătate de pagină în ro-
mânește cu literă chirilică, iar pe cealaltă ju-
mătate, paralel, în limba rusă.)

Anul una mie opt sute treizăci și doi, luna Februarie. Mai gios
iscalității răzăși din moșia Cotiugeni, deplin împuterniciți din partea
tuturor celorlalți răzăși, prin această scrisoare de danie ce dam
schitului Coșilaucele de pe moșia Cotiugeni, unde să prăznuiește
hramul Adormirii Maicei Domnului, facem știut că, fiind noi în-
sărcinați de cătră toată oastea răzășilor a cumpăra parte din nu-
mita moșie ce avè dum[nea]lui statnâi sovietnic Sturza, pe care vân-
zându-să drept șasă mii galbeni pomeșnicului Matei Zoloti, și îm-
puterniciți a întrebuița orice chip spre câștigarea acestei răscum-
părări, am năzuit la dum[nea]lui predvoritelu Țăn. Eșii, Ioan Stre-
jăscu, de au primit să între mijlocitor din partea noastră cătră
dum. Sturza, spre a ne pune la cale spre cumpărarea părților
de moșie ce avè dum. Sturza în Cotiugeni, și, după multă osâr-
die ce au întrebuițat dum. Străjescu, nu numai că ne-au așăzat
cu dum. Sturza de am cumpărat părțile dumisale, dar încă cu scă-
dere de una mie galbeni mai gios de prețul cu care le vânduse
lui Zoloti. Deci, pentru asemenea mari faceri de bini ce au făcut
dum. Strejescul spre agiutoriu a unui însămnat număr de familii
de răzăși, cu a noastră bună voie am vroit a-i face mulțămire pen-
tru ostenele întrebuițate, și dum. n'au priimit niciun fel de mul-
țămire alta dicât ni-au pus în videri pentru schitul Coșelaucili, undi
să află un însămnat număr de maice fimei sărace, cerând ca să li
dăm o bucată de loc spre hrana lor. Drept aceia această crești-

nească pornire înainte spre o vecinică pomenire a noastră și a urmașilor tuturor răzășilor ne-au pricinuit osăbită plecare, și cu sufletească mulțămire din partea tuturor răzășilor ce ni aflăm în moșia Cotiugenii s'au hotărât și s'au dat danie schitului Coșilau-cile, din trupul moșiei Cotiugenii, acolo undi esti schitul zidit, cincizăci fălci de pământ parte de câmp și cu parte de pădure, care are a să măsură din pâraul Ciorna și până în coasta dealu-lui pădurei de spre țarina Cotiugenilor în lungime, și în lățâme cât va cuprinde soma de cincizăci fălci. Care pământ din partea noastră și a opștii tuturor răzășilor să dă danie ca să aibă schitul în vecinică stăpânire în pace și nesupărat de cătră noi sau de cătră urmașii noștri, Pentru care am dat și această scrisoare de danie, în puterea căreia maicile de la pomenitul schit să fie volnice a stăpâni acest pământ și a să folosi cu tot venitul din cuprinsul lui. Și, ca să-și facă și întăritură de la... și spre încredințare am scălit.

Preot Gheorghe Mura, răzăș, am priimit.

Andrei Nică Cârjă, răzăș, opștei.

Leontie Popăscu, vechil.

Ștefan Sârghie, opști.

Macovei Ștefârță, opști.

Ștefan Joimir, opști.

Gheorghi Murafa, opști.

Vasâli Ioniță Ursachi.

Vasâli Tănasă Odobescu.

Vichil Vasâli Fotescu.

Fevruar 10, 1832.

(Urmează întărirea notarială în limba rusească.)
